

גליון מיוחד להגל יזמא דהילולא קדישא של
כ"ק מרן רביה"ק רבי מנחם מנדל רבי דוד זיע"א
 י"ג טבת תרי"א - תשפ"ה

קול לעלוב: 02-374-30-10
 בחו"ל: 1718-506-9119

ערב שב"ק פרשת ויחי תשפ"ה / גליון 657

אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות
 קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל
 גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1]
 מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק
 כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי
 צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר
 אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך
 שטמר [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינוולד -
 פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה
 אשכנזי - הלכות [436]

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

אמרי קודש

מרחם עלי' והתהום
 מעלה מים. עוד איתא
 במדרש דהאילה כשהיא
 כורעת לילד והיא
 צועקת הקב"ה מרחם
 עליה ומזמין לה נחש
 וכו' ורחמה נפתח, עכ"ל.
 אך מה היא עושה
 כאשר שניהם יחד
 נפגשו, כאשר בשעת
 צער חבלי הלידה באות
 אליה החיות הצמאות
 למים ומבקשות שתפעל
 עבורן, באותה שעה
 היא מבטלת לגמרי את
 עצמה ושוכחת צרתה,
 עושה את עצמה בחי'
 זכר שאינו מרגיש כלל
 את צער והחבלי לידה
 וחופרת גומא בשביל
 החיות הקוראות למים,
 ואזי מרחם ה' עליה
 ופוקד אותה, ולכן קורא
 אותה חסידה שבחיות.

וזהו שאמר דוד המלך
 ע"ה 'כאיל תערוג על
 אפיקי מים', כאילה
 המשכיחה מעצמה
 את כל כאבה וצער
 וחשבונותיה האישיים
 ומתפללת למען הכלל,
 'כן נפשי תערוג אליך',
 אף אני מניח את צערי
 וכאבי, ואני מבקש
 וצועק בשביל צער

המשך בעמ' הבא <<

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש וברגשי גיל וחדווה נעלה ונשגר בזה מלא הטנא ברכות מאליפות
 ומרובבות, קדם אבינו רועינו, מאור עינינו, מורה דרכינו

כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנכדה

בת לבנו הרה"צ רבי חיים יעקב שליט"א

חתן כ"ק אדמו"ר משעניצא שליט"א

ולרגל שמחת אירוסים נכדתו הכלה החשובה תחי'

בת לחתנו הרה"צ רבי פנחס נפתלי ענגלנדר שליט"א

בן הגאון רבי שלום צבי שליט"א

מריץ תורה וראש כולל להוראה בבית המדרש דחסידי מכונקא בעלזא לונדון יצ"ו

בן ידידנו הנכבד שר הצדקה והחסד מגדולי מחזיקי תורה וחסד בדורנו

לן בעומקה של תורה

הגאון החסיד רבי אליהו שליט"א

עב"ג החתן המופלג בתורה וירא"ש ובמידות טובות עדין לגדולה ולתפארת

הרב יהושע בידרמן שליט"א

בן הרה"צ רבי יעקב יצחק שליט"א

בן כ"ק אדמו"ר מלעלוב ירושלים שליט"א

חתן הגה"צ רבי אהרן לייב מלוביצקי שליט"א מלעכוויטש

מזל טוב

יה"ר ויזכה כ"ק מרן רבינו שליט"א יחד עם כל המשפחה הרוממה לראות בנים ובני בנים
 עוסקים בתורה ובמצוות, לרוות מלא חופניים תענוג ונחת דקדושה מכל יד"ח, מתוך רוב
 שמחה ואושר בבירות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנות חיים עדי נזכה לקבל פני
 משיח צדקנו ומלכנו בראשינו בכ"א

שמחת הקידושא רבה בשב"ק בבית מדרשינו 'בית דוד' בארא פארק

ויחי, תשפ"ה, בית
 שמש

נפתלי אילה שלוחה
 הנותן אמרי שפר (מט,
 כא) האלשיך הקדוש
 זי"ע דקדק בלשון
 הפסוק וז"ל, הנה יקשה
 שנכנס בלשון נקבה
 ויצא בלשון זכר, והיה
 יותר צודק יאמר איל
 שלוח הנותן וכו' עכ"ל,
 ותירץ בזה על פי דרכו.

ונראה עוד לבאר בהקדם
 דברי ה'שמח ישראל'
 (הובאו בכמה מקומות
 בספרו הק', ובהרחבה
 ב'שביעי של פסח') בשם
 קדוש אחד מדבר, על
 הפסוק (תהלים מב, ב)
 'כאיל תערוג על אפיקי
 מים כן נפשי תערוג
 אליך', וכבר דקדק שם
 רש"י דאיל הוא זכר,
 ותערוג הוא לשון נקבה,
 והול"ל כאיל יערוג, או
 כאילה תערוג.

ומבאר דהנה מצינו
 במדרש על האילה,
 אמרו רבותינו האילה
 הזאת חסידה שבחיות,
 וכשהחיות צמאות למים
 הם מתכנסות אליה וכו',
 ומה היא עושה חופרת
 גומא ומכנסת קרניה
 לתוכה וגועה והקב"ה

השכינה, בשביל צערן של ישראל, עכד"ק.

והנה ב"ליקוט מעם לועז' מבאר ברכת בפירותיה ושמה שברכו שארצו תהיה כ"כ מבורכת בפירותיה ושמה יצא למרחוק, עד שמלכי ארץ יבקשו לנטוע גנים בחלקו של נפתלי, וכאשר יטעמו מהפירות יודו וישבחו להשי"ת על שהצמיח פירות אלו כו', ע"כ.

ובזה יבואר הכתוב 'נפתלי אילה שלוחה והוא יתן מעדני מלך', פתח בלשון נקבה וסיים בלשון זכר, לרמז שאף נפתלי יהיה בבחי' אילה הנ"ל, שמבטלת כל חשבונותיה וצרכיה למען הרבים ועושה עצמה בחי' זכר, ואף הוא יעניק מנחלתו ופירותיו לאחרים, למען יודו וישבחו להשי"ת ויתגדל שם ה' בעולם.

שוה"ט י"ג טבת, היכלולא דרביה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע בעיה"ק ירושלים תובב"א

ידוע מה שאמר זקני הרה"ק רבי משה לעלובער זי"ע שכשיגיע לארץ ישראל ויבוא לכותל המערבי ישא קול זעקה ויתאספו כולם, ובלשו"ק 'וועט ער א גישריי טוהן וועלן זיך אלע אידן צו זאמען קומען', ובא לציון גואל.

ואפשר לומר דכוונת דברי קדשו היא שיתאספו כולם כאחד, שיהיו באחדות ובאסיפה אחת, וכמו שאמרו ז"ל (מדרש תנחומא נצבים, א) "אין ישראל נגאלין עד שיהיו כולן אגודה אחת".

וכן אמרו צדיקים על הפסוק (בראשית מט, א) 'האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים', 'האספו ואגידה' לשון אסיפה ואגודה, כי בימי עקבתא דמשיחא יהיו זמנים קשים ועל ידי זה שיתאספו יהודים ויתאגדו בצוותא, ינצלו מאת אשר יקרה אותם באחרית הימים, ויוכלו להתגבר על הכול.

עזרת אבותינו

זקני רביה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע פירש מה שאנו אומרים בתפילת שחרית 'עזרת אבותינו אתה הוא מעולם' - דהנה האבות הק' פירסמו אדנותו של הבורא ית' בעולם, וזה הפי' 'עזרת אבותינו' - בעזרתם של אבותינו שהם הודיעו ופרסמו אדנותך לכל, 'אתה הוא מעולם' - היינו השם יתברך ידוע ומפורסם בעולם ע"כ.

ועוד אפשר לומר, ובהקדם דברי ה'חתם סופר' בפרשתנו עה"פ 'ויקרא יעקב אל בניו ויאמר היאספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים הקבצו ושמעו בני יעקב וכו'.

דהנה בגמ' (פסחים נו, א) אמרו ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה אמר שמא חס ושלוש יש פסול בזרעי אמרו לו בניו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד אמרו כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד, באותה שעה פתח יעקב אבינו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

ומבאר החת"ס דכיון שראה יעקב אבינו ע"ה שאין פסול בזרעו, א"כ מה טעם נסתם ממנו הקץ ומנע

ממנו הקב"ה לגלותו, אלא על כורחך הטעם הוא כדי שיהיה 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', והיינו שעשה כן הקב"ה כדי שיהיו ישראל מחזיקים בתורה ומעשים טובים מפני שיהיו מצפים כל יום שמא היום הגיע הזמן, כדכתיב (תהילים צה, ז) היום אם בקולו תשמעו.

דאלו ידעו ישראל בתחילת הגלות שתתארך כל כך, היו מתייאשים עד אותו הזמן ולא היו יכולים לסבול ח"ו, אך ע"י שנסתר מהם הקץ הריהם מתחזקים בכל יום ומקיימים תורה ומצוותה ומצפים ואומרים בכל יום 'הנה זה היום יבוא אם בקולו תשמעו', ובכך מתקיים בעולם 'כבוד מלכותו לעולם ועד', ע"כ.

"אשר התהלכו אבותי לפניו"

והנה במדרש תנחומא (ויחי ח) איתא, יעקב בקש לגלות לבניו את הקץ שנא' ויקרא יעקב אל בניו וגו' למה הדבר דומה לעבד שהאמינו המלך כל מה שבידו, בא העבד למות קרא לבניו לעשותן בני חורין ולומר להם היכן 'דיתיקי' שלהן והאוני שלהן.

ידע המלך הדבר עמד לו למעלה הימנו, ראהו אותו המלך והפליג את הדבר שהיה מבקש לגלות להם, התחיל מדבר העבד לבניו בבקשה מכס אתם עבדיו של מלך היו מכבדין אותו כמו שהייתי אני מכבדו כל ימי, כך ויקרא יעקב אל בניו לגלות להן את הקץ, נגלה עליו הקב"ה אמר ליה לבניך אתה קורא ולי לאו, שכן ישעיה אומר (ישעיה מג, כב) 'ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל'.

כיון שראה אותו יעקב התחיל אומר לבניו בבקשה מכס הוו מכבדים להקב"ה כשם שכבדוהו אני ואבותי שנאמר (בראשית מח טו) האלקים אשר התהלכו אבותי לפניו. אמרו לו יודעין אנו מה בלבך, ענו כולם שמע ישראל וגו' כיון ששמע מהם כך מיד 'וישתחו ישראל על ראש המטה', התחיל אומר בלחש בשכמל"ו.

והנה על פי דברי ה'חתם סופר' יתבאר דברי המדרש תנחומא כך, דיעקב הבין שאם יגלה לבניו את אריכות והתמשכות קץ הגלות, יתיאשו וח"ו יעזבו התורה והמצוות, וכמו שרמז לו השי"ת לבניך אתה קורא ולי לא, ולא אותי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל'.

ולפיכך נמנע מלגלות להם את הקץ והתחיל אומר לבניו בבקשה מכס הוו מכבדים להקב"ה כשם שכבדוהו אני ואבותי, ובוה עוררם ללכת תמיד בדרכי התורה והמצוות כל הימים, על אף קושי וייסורי הגלות, שבכך יתקיים כבוד מלכות השי"ת בעולם, וזהו שסיים ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

והשתא יבואר שפיר לשון התפילה 'עזרת אבותינו', היינו בעזרתם של אבותינו, הוא יעקב אבינו ע"ה שלא גילה את הקץ ולא הודיע לבניו זמן הגאולה, שמכוח זה ישראל מצפים לישועה בכל יום ומתחזקים בקיום התורה והמצוות, 'אתה הוא מעולם', שעל ידי זה מתקיים לעד 'כבוד מלכותו לעולם ועד'.

לטובת נשמת

ההקדו **ירחמיאל יוסף בידרמן** זקל

בן רביה"ק ב"ק אדמו"ר הר"אמ"ר זי"ע

נסתלק ביום המז והנמחר עשרה בטבת תרע"ח

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י נכדו

ידידינו הנכבד אוהב תורה ולומדיה, מוקיר רבנו, מגזע אראלים ותרשישים

הרה"ח **נתן בידרמן** שליט"א

נ"נ לרבוה"ק זי"ע א"

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית מרת **חנה** ע"ה

בת הרה"ג רבי **נתן יחזקאל**

וייסנלום זצ"ל

זרז חמשי לזניו הרבי רבי אלימלך מליזנסק זי"ע א"

אשת הרה"ג

רבי **אברהם ברוך בלז** זצ"ל

נלב"ע י' טבת תשי"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י נכדו ידידינו הנכבד,

איש האשכולות, ידיו רב לו בתורה וחסידות מגזע אראלים ותרשישים

הרה"ח **אברהם ברוך ורדיגר** שליט"א

מחובי ומפארי א"ש ומלומדי ומתפללי בית מדרשינו הגדול

לעילוי נשמת

האשה הצוה"ח

מרת **יוטא איידה** ע"ה

בת הרה"ח ר' **שמחה בונים** ז"ל

נלב"ע ח' טבת תשפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנה, ידידינו הנכבד האי

גברא יקרא, ליבו פתוח כאולם לזולת, משכיל אל דל, קובע עיתותיו לתורה, וזה

לקרבה יתירה מב"ק מרן אדמו"ר זי"ע א"

ולחברד לחט"א ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הרה"ח **שמחה גריידינגר** שליט"א

לעילוי נשמת

הרבנית הצדקנית בת קדושים

מרת **גאלדא פריידא** ע"ה

בתו הנבורה של

ב"ק מרן אדמו"ר זי"ע א"

מחברתו של ב"ק אדמו"ר **מנדבורנה באנאי** שליט"א

נלב"ע י"ג טבת תשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה.

בין קבלת שבת לתפילת מעריב ליל שב"ק פרשת ויחי תשפ"א עיה"ק צפת

וידוע העובדה בזקני הק' הרבי ר' שמעלקא זי"ע שבעת הגיעו לעיר ניקלשבורג לרגל התמנותו למרא דאתרא עשו לו כבוד גדול, אך מיד בהיכנסו לעיר ביקש להסתגר קודם באיזה בית ושם שמעוהו הולך ומשבח את עצמו בתארים גדולים, כזה תלמיד חכם גדול הנך, כזה עובד ה' וכו', לאחר מכן הסביר שרצה לשבר ולבטל בליבו את כל מה שעמד לשמוע מפי ראשי העיר בדרשותיהם בקבלת הפנים, ועל ידי דיבורים אלו פעל בעצמו שכל מה שישמע מפי אחרים יהיה בעיניו כמו אלו השבחים ששיבח את עצמו - שבוודאי לא יביאו אותו לידי גאוה. וביאר בזה מה שאמרו חז"ל "לעולם יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך", כבוד חברך - היינו מה שחברך מכבד אותך ומשבח אותך, יהיה בעיניך כשלך, כמו שאתה בעצמך אמרת זאת, כפי שזה לא מביא אותך לידי גאוה כך גם זה.

מניקלשבורג זי"ע כי אדם עוד מסוגל לסבול ולקבל באהבה גידופים וחרפות, בלי להקפיד על כך, אבל לשמוע את שבחו ולא ליהנות מכך ולהגיע לגבהות הלב, זהו כבר ניסיון קשה הרבה יותר.

ועוד מצינו בספרו הק' 'זכרון זאת' (פר' מטות) בזה"ל, 'זהנה נקל יותר לאדם צדיק שלא יקפיד על גנותו, אך בשבחו, כשמשבחים אותו דברי אמת, קשה יותר שלא לבוא מעט גבהות והנאה בכבוד התורה', ע"כ.

מבואר מדבריו שניסיון הכבוד גדול יותר מניסיון הביזיונות, ובוזה יתבאר שעל אף שמנשה הושפל בכבודו וזכה לעמוד בגבורה בניסיון זה, מ"מ הא דאפרים זכה לעמוד בניסיון הכבוד ולא בא לידי גאוה על ידי זה שהניח עליו יעקב את יד ימינו, דבר זה חשוב יותר, ועל כן נאמר 'שימך אלוקים כאפרים וכמנשה'.

בך יברך ישראל לאמר ישימך אלקים כאפרים וכמנשה. ב'אגרא דכלה' (להרה"ק בעל ה'בני יששכר' זי"ע שהיום הוא יומא דהילולא שלו) מקשה כמה קושיות בהאי קרא, דהנה הגם שבירכם והחשיבם כשני שבטי ק-ה, כראובן ושמעון, יל"ע למה יברכו ישראל את בניהם רק בהם ולא יאמרו ישימך אלקים כראובן ושמעון ושאר שבטי ישורון, ומהו היתרון בהם.

ועוד צ"ב למה לא אמר יעקב אבינו 'ישימך וגו' מיד בברכתם, לאחר פסוק המלאך הגואל וכו', ולמה המתין בברכה הלזו עד ששם את אפרים לפני מנשה. ומתרץ דהנה ידוע שכל התורה כלולה בעשרת הדברות ועשרת הדברות כלולים בדיבור האחרון הוא לא תחמוד וכו' וכל אשר לרעך (שמות כ, יז) והעניין הרמוז בזה הוא שיסוד האמונה והתורה הוא לקבל בלב שלם את מה שגזר הקב"ה, לטוב ולמוטב.

יהודי צריך לדעת ולהאמין בלב שלם כי אם נמנע ממנו איזה טובה שיש לחבירו הרי זה הקב"ה אשר מנע ממנו הטוב ההוא, ועליו לדעת כי הוא יתברך, הוא לבדו יודע מה הטוב וההנאות היעודות לכל אדם ולא יקנא את חברו, זהו יסוד ושורש האמונה, וכבר אמרו חז"ל (אבות פ"ד מ"א) שהקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם.

ומבאר ה'אגרא דכלה' העניין שהתאוה והכבוד גם הם כ"כ חמורים כמו הקנאה, כי גם הם נוגעים ליסוד האמונה, יהודי צריך לדעת כי גם כאשר משפיע הש"י טובה ושפע עליו, אל לו לבקש בזה חלילה תאוה וכבוד ולהתגאות על חברו בזאת הטובה, רק אדרבא ייכנע לפני בוראו, ויזכור כי הוא מצד החסד מבוראו עליו.

והנה יעקב אבינו כאשר שם את אפרים לפני מנשה הכיר באפרים שלא נתגאה בטובה זו, רק אדרבא היה שפל בעצמו, ומאיך ראה במנשה שלא נתקנא באפרים על הכבוד שנחל, כשראה יעקב את מעלת שניהם, אז בירכם בך יברך ישראל, בשניכם דייקא, 'ישימך אלקים כאפרים מבלי גאות וכמנשה מבלי קנאה על טובת חברו', עכ"ל.

והנה לאחר דברי קדשו עדיין יש לעיין דנוסח הברכה הוא 'ישימך אלוקים כאפרים וכמנשה', הקדים אפרים למנשה, והיינו שמ"מ היה איזה מעליותא באפרים בזה שלא נתכבד ולא החזיק טובה לעצמו, ויש להבין הדבר.

והנראה לבאר לפי דברי קדשו של זקני הק' הרבי מלובלין זי"ע בספה"ק 'דברי אמת' (פר' וירא) שאמר בשם זקה"ק הרבי ר' שמעלקא

ועד החבורות דחסידים לעלוב בארה"ק * בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א *

בס"ד, ערש"ק פרשת ויחי - חזק תשפ"א

שובו בנים שובבי"ם

כמידי שנה בהגיע עלינו הימים הנעלים ימי השובבי"ם המסוגלים לתשובה ותיקון המעשים נקבל ע"ע כולנו יחד בחורי החבורות הקדושות להתעלות במעלות תורתנו הק' בלימוד שעות רצופות ביגיעה וחדוזה דאורייתא ולקנות קניין נצחי ונועם צוף מתיקות התמדת התורה, וקובץ על יד ירבה ושעה לשעה מצטרפת לחשבון גדול אשרינו ומה טוב חלקנו ומה נעים גורלינו

בימים אלו יחולקו אי"ה השעות צעטלעך בו תציינו מדי שבוע סך השעות רצופות

**ואי"ה נזכה שיוגש נקווטל קמיה כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
להיפקד בדבר ישועה ורחמים בעת רצון בעיצומו של שולחן הטהור
פורים תשפ"א הבעל"ט**

הברכת התורה
ועד החבורות

החזרה

עד ראש חודש אדר
הבעל"ט אצל הנ"ל

קבלה

בטיש י"ג טבת הבעל"ט,
ואצל ראשי החבורות בכל עיר ועיר

שעות צעטל:

נאר די הייליגע גמרא מיט יראת שמיים

שוה"ט י"ג טבת היכלולא דרביה"ק רבי משה מלעלוב זי"ע עיה"ק ירושלים תש"מ

מגנזי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א מחשובי החסידים ומעתיקי השמועה בחצה"ק

לפניו נעבוד²

בתחילת השוב"ט, לאחר שעשה אד"ש המוציא, נשפך קצת קוניאק על השולחן, ולקח אד"ש פרוסת חלה והספיג בה המשקה והניחה לצידו, ואחד הנוכחים חטף את הפרוסת חלה כהרף עין, והקפיד אד"ש על התנהגותו (שנטל ללא רשות) והחל לזמר "לפניו נעבוד ביראה ופחד" ביראה עצומה ובקול גדול, כי היה בדעתו לחלק חלה זו לאברכים, ולקח עוד חלה וטבל בקוניאק ואמר לחלקה לאברכים.

גודל היראה וההתעוררות בער"ח אלול

לפני הדלקת הנרות לכבוד זקינו רביה"ק רבי משה זי"ע, פתח ואמר: ס'איז מיר היינט איינגעפאלן אין מקווה - עלה בדעתי היום בהיתוי במקווה, דהנה זקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע סיפר שזכר שכשהיו מברכים חודש אלול אצל זקני רביה"ק רבי משה זי"ע היה שם כזה הרהור תשובה והתעוררות בקרב העולם כמו אצלנו בערב יום הכיפורים, וכל אחד היה מבקש מחילה אחד מחבירו ומפייסו.

והנה כתיב (דברים י, יב) 'ועתה ישראל מה ה' אלוקיך שואל מעמך כי אם ליראה', ומקשה הגמרא (ברכות לג ב) 'וכי יראה מילתא זוטרתא היא', ומשני 'אין לגבי משה מילתא זוטרתא היא', ולכאורה הרי משה רבינו זי"ע דיבר לכלל ישראל ולהם היראה אינה מילתא זוטרתא, אך הנה כתיב (במדבר יב, ג) 'והאיש משה עני מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', וע"כ חשב שאם אצלו שהוא הפחות מכולם הוא כך, כל שכן אצל שאר בני אדם בוודאי מילתא זוטרתא אצלם (כשאמר אד"ש מילים אלו אמרם ממש בצעקה)

והקשה אד"ש והלא כתיב (תהלים מא, יב) 'בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא ירע אויבי עלי', ואמר בשם הרבי ר' ברוך ממעז'בוז' דהיינו אם לא יהיה רע לאויבי על ידי, בזה ידעתי כי חפצת בי.

והסביר אד"ש כי באמת הגיע הזמן של אותו להיפרד מן העולם, ולא על ידי קפידתו של הר"מ, אלא שהביט עליו בעיניו ובזה תיקנו, והיינו שתיקן נשמתו על ידי ראייה בו, ואמר מאמר הגמרא בקידושין (לט) אילו דרש' אחר להאי קרא וכו' לא יצא לתרבות רעה, שראה איך אדם מצוה לבנו במצות שילוח הקן, א"נ שראה לישנא דחוצפית המתורגמן וכו' זו תורה וזו שכרה וכו'.

אחר כך אמר: שכל הירידה לזה העולם הוא לתקן העין, כי הלא בריאת העולם היה בכדי שלא יהיה בהית לאסתכלי באפיה, והתיקון הוא בעיניו, והצדיקים שתיקנו העיניים על ידי הבטתם מתקנים מה שרואים.

המבדיל בין קודש לקודש

כשלמדו משניות קדשים בתחילת השוב"ט והגיע למשנה (חולין פרק א' משנה ז') 'המבדיל בין קודש לקודש', אמר אד"ש לשון הזוהר עה"פ 'נודע בשערים בעלה - כל חד וחד לפום מה דמשער בליביה'⁵ (בשערים לשון לשער, כל אדם לפי כמה שהוא משער ומשיג גדלות הבורא, לפי זה הוא זוכה להשראת הקדושה בו).

וסיים דזהו 'המבדיל בין קודש לקודש', שהקב"ה מבדיל בין דרגות הקודש של כל אחד ואחד לפי השגתו ודרגתו.

וחזר אד"ש וסיפר שוב על גודל ההתעוררות והיראה שהרגישו כל המסתופפים בצל זקינו רביה"ק רבי משה זי"ע בערב ראש חודש אלול שהיו מבקשים סליחה אחד מהשני, ואמר: אכן כן הוא, כשנמצאים עם הצדיק אזי ה'יראה' אצלו היא מילתא זוטרתא, וזהו 'לגבי משה מילתא זוטרתא היא' דכיון שהיו קשורים ודבוקים לצדיק (למשה רבינו), ממילא זכו ליראה של משה רבינו.

אחר כך סיפר בשלישית את המעשה הנ"ל וראו שינוי צורה בפניו, בחי' פושט צורה ולובש צורה, ובפעם הזו סיפר המעשה בנחת ובשמחה.

וסיים: מיהאט דאס מיר מגלה געווען היינט אין מקווה.

אין לנו השגה

בעת הדלקת הנר אמר: מיר פארשטיין נישט דעם זיינדס ווערטער שאמר א ביסל שמן זית פאר א נשמה איז אזוי וי א גלאז קאלטע וואסער פאר א דארשטיקער - אין לנו השגה בדברי זקני רביה"ק הרדצ"ש זי"ע שאמר שלהדליק מעט שמן זית לנשמה הוא כמו כוס מים קרים לאדם צמא.

רביה"ק תיקנו בראייה

ונראה עין בעין וכו'. סיפר מזקינו אדמו"ר רבי משה מלעלוב זי"ע, לעת זקנתו הלך פעם למקוה ומצאו מתנגד אחד שהיה צעיר לשנים ושאלו דרך צחוק, יהודי זקן מה אתה צריך למקוה? והרים עיניו והסתכל בו ולא השלים שנת.

אביו הרה"ק הרש"ב לעבודת הציבור והטיל עליו שליחויות כשהיה בגיל צעיר מאוד, והיה שולח עמו חסיד מבוגר שילוהו אותו.

בהיותם פעם באחת האסיפות נעשה אותו חסיד צמא מאוד וביקש שיביאו כוס מים ושתה חצי כוס ועצר, נענה אליו הרה"ק הרי"צ ואמר לו: שתי חצאי הכוס מקנאות אחת בחברתה, החצי שלא שתית מקנאת בחצי ששתית כי בירכת עליה ברכה, והחצי ששתית מקנא בחצי שלא שתית כי הברכה שעשית לא הייתה בשלימות הכוונה (כי התאוה לשתות המים, וא"כ לא ניתקנו הניצוצות בשלימות ואולי עוד נפלו ממקומם).

מיד מן העולם.

5 זה לשון הוזה"ק (ח"א קג, ב): 'אלא ודאי נודע בשערים בעלה דא קוב"ה דאיהו אטידע ואיתדבק לפום מה דמשער בלביה כל חד כמה דיכיל לאתדבאק ברוחא דחכמתא ולפום מה דמשער בלביה הכי אטידע בלביה ובגיני כך נודע בשערים באינון שערים הוא וכו' עכל"ק.

6 אגב הנני נזכר כעת מעשה ששמעתי מהגה"ח ר' דוד גולדברג זצ"ל מחשובי חסידי חב"ד ששמע מהגה"ח המשפיע ר' אלתר שימחוביץ זצ"ל המשפיע דישבת תומכי תמימים בירושלים עיה"ק שהרה"ק הרי"צ מליובאוויטש זי"ע כידוע בצעירותו הכניסו

1 הדברים נכתבו בשעתו תיכף לשמיעתו, כל מקום שנאמר כאן אד"ש הכוונה לרבינו ה'ברכת משה' זי"ע.

2 בתחילת שוה"ט זה כתב הרה"ח ר' שמואל שליט"א: "אד"ש לא הרגיש בקו הבריאות והשולחן היה בקיצור בערך שעה".

3 בהזדמנות אחרת סיפר רבינו שהשיב לו "כבר שנים רבות איני זקוק למקווה".

4 וכפי הנראה כוונת קדשו שלא ידע אחר, שבאותה שעה היה בעל דרגה, שלמעשה כבר הגיעה שעתו של הבן להסתלק מן העולם, אך ע"י שהוא ראה והביט בו תיקנו וע"כ נסתלק

דיבורים קדושים מכ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע

בפרסום ראשון

מעשה פלא
ספיפר רביה"ק

ה'ברכת משה' זי"ע: בעת שהתגורר

אאמו"ר רביה"ק הרשנ"ג זי"ע בקראקא היה שם יהודי אחד חולה מסוכן על הריאות שהרופאים כבר ייטשו אותו מהחיים ל"ע, בפקודת הרופאים אסור היה לעשן בחדר שהחולה הזה נמצא בו, וגם בחדר הסמוך לחולה, כי היה הדבר מסוכן לו מאוד, והנה כאשר בא אאמו"ר זי"ע לבקר את החולה אמר לכולם שייצאו מהחדר, והדליק ציגאר, והסתובב בחדר בדביקות זמן מה, והחולה התחיל להשתעל עד שב"ה הבריא ממחלתו.

וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויושם בארון במצרים (בראשית נ, כו) אמר על זה רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בלשון קדשו, וייל יסוד דארף זיין באהאלטן - כי יסוד צריך להיות מוטמן עכ"ל"ק (ועיין בספה"ק 'חסד לאברהם' להגה"ק מהר"א אזולאי זי"ע [מעייני רביעי, עין יקב, נהר מ"ו] שבבאר מיהו הנקרא צדיק וז"ל:

דע שמדריגת הצדיק אינו אלא בשמירת מצות ברית מילה בטהרה, ויש בזה ב' כיתות הא' העליונה, שבא לידי נסיון כיוסף הצדיק וזהו נקרא צדיק גמור, וב' שלא בא לידי נסיון אף על פי ששמר בריתו נקרא צדיק שאינו גמור כו' ודע כי מי שאינו צדיק אינו ראוי להיקבר בארון ואם נקבר בארון מדקדקים עמו עד כחוט השערה ואם לא היה נקבר בארון אין נפרעין ממנו אלא מן העבירות החמורות לבד, ולזה לא נמצא בתורה מי שנקבר בארון אלא יוסף שנקרא צדיק ובא לידי נסיון, וזה מה שרציני לבאר מספר כתיבת יד עכ"ל"ק, והן הן הדברים).

הוא תמוה שיאמר כן להקב"ה, אך לפי זה הדרך יבואר שכך אמר אדם הראשון "אכלתי ואוכל עוד - איך האב איין מאהל געהאט מסירות נפש פאר אידענס וועגן, און אז מ'וועט דארפן וועל איל נאך א מאהל מוסר נפש פאר אידענס וועגן, הייתה לי פעם אחת מסירות נפש למען כלל ישראל, ואם יהיה צורך בכך אזי אהיה מוכן למסור את נפשי שוב למען כלל ישראל".

עוד אמר רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע באותו השה"ט י"ג טבת: כתיב 'אדם לעמל יולד' (איוב, ה, ז) ואמרו ז"ל (יבמות סא, א) 'אתם קרויים אדם', אדם הוא ישראל, כי ישראל דווקא לעמל יולד, כי ישראל כשעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן (שבת קמו, א) אך לאחר מכן כשחטאו בעגל חזרה זוהמתן ועל כן מוכרח היהודי לעמול להסיר הזוהמה ממנו, כדי לחזור לדרגה זו שהיה קודם החטא.

אבל לעכו"ם לא יועיל אפילו שיעמול, רק ישראל שעמדו על הר סיני להם יועיל, ואם יהודי מתאמץ ועמל בתורה ותפילה נפטר בזה מייסורים אחרים, ואם לאו מוכרחים לסבול ייסורים גשמיים, כי לעמל נבוא, ואם עמלים בלהבין דף גמרא נפטרים מעמל אחר.

(ומוסיף הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שפעם התבטא רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע על הפסוק [בראשית ג, ט] 'בזיעת אפך תאכל לחם' דהנה כדי להשיג פרנסה נגזר על האדם להתייגע ולהזיע, אבל אין מוכרח שהיגיעה תהיה דווקא בענייני פרנסה ומסחר, אלא כאשר מתייגעים ומזיעים בלימוד התורה ותפילה יוצאים ג"כ יד חובת 'בזיעת אפך תאכל לחם' - 'אז מ'שוויצט ביים דאווענען און ביים לערנען איז מען אויכט יוצא 'בזיעת אפך תאכל לחם'.

בשולחן הטהור י"ג טבת תשכ"ה בבני ברק נענה רביה"ק ה'ברכת משה' זי"ע בלשון קדשו: אלעמען האט מען פארענטפערט - את כולם תירצו (היינו כדאיתא [ע"ז ד, א] לא עשו ישראל את העגל אלא כדי ליתן פתחון פה לבעלי תשובה, וכן לא היה דוד ראוי לאותו מעשה אלא כדי להורות תשובה ליחיד וכו') אבל את אדם הראשון (שאכל מעץ הדעת) לא תירצו.

אך הנה כתיב (משלי ח, ל) 'ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום' ולמדו חז"ל (בראשית רבה ח, ב) מפסוק זה דשני אלפים שנה קדמה התורה לברייתו של עולם, וזהו 'ואהיה שעשועים יום יום' דהיינו ב' ימים, ויומו של הקב"ה אלף שנים דכתיב (תהלים צ, ח) 'כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול'.

והנה כשעלה משה רבינו למרום לקבל התורה, נתאוו מלאכי השרת להשאיר התורה אצלם (שבת פח, ב) ואמרו להקב"ה 'תנה הודך על השמים', ומה הייתה תשובתו של משה רבינו ע"ה, כלום יצר הרע יש ביניכם וכו', נמצא שהיצר הרע הוא היה הגורם שנתן הקב"ה התורה הקדושה לישראל.

וזהו הלימוד זכות על אדם הראשון שעשה החטא ואכל מעץ הדעת, והביא את היצר על ידי חטאו, כדי שמשם רבינו יהיה לו תשובה למלאכים ויוכלו ישראל לקבל את התורה.

(ומוסיף הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שפעם אחת כשאמר רביה"ק ה'ברכת משה' מאמר זה הוסיף בלשון קדשו שאדם הראשון אמר "א כפרה בין איך, אבי כלל ישראל זאהל האבן תורה - כפרה עליי ובלבד שכלל ישראל יזכו לקבל את התורה".

ולפי זה הוסיף רביה"ק לפרש המדרש [בראשית רבה יט, כב] שאמר אדם הראשון לאחר שאכל מעץ הדעת 'אכלתי ואוכל עוד' ולכאורה

ברכת מול טוב חמה ולבגית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא יקר שבערכין, מוכרח בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, פאר המעלות והמידות, לן בעומקה של תורה, מחשובי אנ"ש

הר"ר אריה זובדני הי"ד

ולאביו ידידנו הנכבד האי גברא יקירא, מוכרח בכל מידה נכונה, כליל המעלות והמידות, קובע עיתותיו לתורה, ידאת ה' היא אוצרו, מחשובי אנ"ש

הרה"ח יוסף שליט"א

ולזקינו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורסר ר' אבא צבי שליט"א

ולחמיו ידידנו הנכבד

הרה"ח המפורסר ר' נפתלי ברינטא שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן נכדס הנין יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום זכר יתקיים אי"ה בליל שב"ק בבית מדרשינו בבני ברק

גם אני קבלתי ע"ע
כהוראת כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:
להוסיף זכויות
ולברך 'ברכת המזון'
מתוך הסיפור'
לישועת ולרפואת הכלל והפרט

לעילוי נשמת

האשה החשובה

מרת **עלא** ב"ר **משה** ע"ה

נלב"ע ט' טבת תשע"ד

ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנה ידידנו הנכבד

ממתפללי בית מדרשינו

ב'ית דוד' ברוז פארק

הרה"ח ר' אברהם מרקוביץ שליט"א

לקראת יומא דהילולא קדישא של רבינו הק' רבי משה מלעלוב זי"ע"א

ביום ההילולא אשר

הצדיקים משפיעים כל טוב תורמים לאהל מועד

וזכות זיכוי הרבים יעמוד לכם להתברך בכל מיילי דמיטב שפע ברכה

והצלחה בכל מעשה ידיכם ונחת מכל יוצ"ח

לתרומות: בנדרים פלוס ע"ש אהל מועד,

או אצל הרה"ח ר' אהרן לוסטיג שליט"א

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

עניין הנחמה

דברי תנחומין מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

**בעת ניחום אנלים, השבוע יום ב', בית ידידנו הנעלה הרה"ח ר' שלמה גלבשטיין שליט"א
חשוני ופארי אנרי אנ"ש, לאחר פטירת זוגתו האשה החשונה והצדקנית ע"ה בדמי ימיה**

לחזקנו והוא נותן את הכוחות, ואף אם איננו יכולים להשיג ולהבין את עומק הרחמנות הטמונה כאן, עלינו לדעת שהכול הוא רחמים וחסדים.

וכמו שמספרים על אחד מגדולי הדור שכשהיה אצלו אסון של פטירה בגיל צעיר במשפחתו, ופנה אל בני המשפחה האבלה ואמר להם "אמרו לי, האם כל הנוכחים והמנחמים כאן יש להם רחמים עליכם?" השיבו שכן, אמר להם "דעו לכם שהקב"ה הוא פי אלף ואלפי אלפים בעל רחמנות, ואם הוא עשה זאת הרי לנו שזאת היא הרחמנות הגדולה ביותר".

העולם אומר 'המקום', המקום בו נמצאת הנשמה כעת בשמי מרומים, 'נחם אתכם', זה צריך לתת לנו את הכוחות והנחמה האמיתית.

סייעתא דשמיא מיוחדת ליתומים

החלק השני בנחמה הוא לגבי היתומים שנשארו אחריה בעולם, וגם בעניין זה עלינו להתחזק, ידוע שהגה"ק ר' יהונתן אייבשיץ שלח מכתב לאחותו שהתאלמנה ל"ע בצעירותה וכתב שם 'סטארקע ווערטער' שברור ומבורר ורואים זאת בחוש שהקב"ה הוא 'אבי היתומים', שיש סייעתא דשמיא ליתומים להצליח בתורה וביראה, וכן במשא ומתן ובענייני העולם, ליתומים יש 'א' ספציעלע סייעתא דשמיא' בכל ענייניהם.

צריכים אתם לדעת, כך כתוב בכל הספרים, הייתה לכם עד עכשיו אמא בשר ודם? כעת מגיע לכאן אחד שידאג לכם וישפיע עליכם כל טוב בכל העניינים שלא יחסר לכם מאומה ברו"ג, הלא הוא הקב"ה בכבודו ובעצמו.

אכן בעיניים גשמיות נראה שחסר כאן, אך באמת לא יחסר לכם בעז"ה מאומה וכפי שכותב הרבי ר' יהונתן במכתבו, בעז"ה יהיה לכם סייעתא דשמיא מיוחדת מאת אבי היתומים בכל העניינים ברוחניות ובגשמיות, ובידיעה הזאת צריך להתחזק.

מספרים על אחד מגדולי הדורות הקודמים שאמו קראה לו לפני פטירתה בהרגישה ששעותיה ספורות, ואמרה לבנה "קל מלא רחמים, חשוב נא על המילים האלו, הקב"ה הוא מלא רחמים, הלא תראה שכוס מלאה מים בנגיעה אחת נשפך מים, הקב"ה מלא רחמים בנגיעה אחת, בבקשה אחת, נשפכים מלא רחמים".

מעתה אתה בני

ואיתא באור החיים הקדוש עה"פ (דברים יד א) בנים אתם לה' אלוהיכם לא תתגודדו וגו' ולכאורה יש להבין מה השייכות בין בנים אתם לה' לבין איסור זה דלא תתגודדו על המת, ומבאר האור החיים הקדוש וז"ל:

הסכימה להביט במסך בשופו"א, היכן שומעים דברים כאלו. מדברים כאן מאישה גדולה וצדקנית, שחינכה והייתה דוגמה לצאצאיה ביראת שמים ובכל העניינים.

המשל של רביה"ק הרדצ"ש

אם כן הבה ונחשוב על החלק הזה, על התענוגים שיש לנשמה כעת, היא צופה מלמעלה, היא יודעת הכל ורואה הכול, יש לה תענוגים עד אין סוף, אכן בוודאי כואב הדבר לאלו שנמצאים כאן, הם איבדו אבידה גדולה ועצומה, אך מוטל עלינו להתחזק ולהתבונן בחלק הטוב, והם התענוגים הנפלאים שיש לנשמה.

ובעניין זה רגיל אני לספר מזקני אדמו"ר הרדצ"ש זי"ע שהיה לו פעם אסון נורא בביתו, שנסתלקה כלתו הצדקנית זקנתי אשת בנו זקני כ"ק מרן אדמו"ר הרשנ"ז זי"ע וזוגתו הרבנית הצדקנית ע"ה בשבוע אחד בימי מלחה"ע הראשונה.

ובעת שבאו לנחמו אמר שיש מדרש שיש עוף אחד שיש לו רגליים כעורות וכשמסתכל עליהם נעשה העוף עצב ונשבר ליבו, אך יש לו גם נוצות נאות וכשמסתכל עליהן הוא מתמלא בשמחה, וסיים זקני אנו במקום להסתכל על הרגליים אנו מסתכלים על הנוצות, ע"כ.

והנמשל הוא לעניינו, שאם מסתכלים במצב הזה למטה, על האבדה והחלל שנפער כאן, גורם הדבר לעצב ושברון לב, אך הבה ונסתכל למעלה, על הנוצות היפות, על הנשמה שנמצאת כעת למעלה במקום מנוחה ועידונים ורחניים ותענוגים כה גדולים, ובוזה תבוא לנו הנחמה.

אכן בוודאי שישנם געגועים וקושי טבעי, אך חלק זה מסור אך ורק להקב"ה, רק הוא יכול לרפא ולחבוש את הכאב, וכדאיתא (פסחים נד, ב) 'גזירה על המת שישתכח מן הלב' וכמו שמצינו שאצל יעקב אבינו שלא התנחם על יוסף כי הוא באמת חי, אך על המת גזר הקב"ה שישכח וישכך הצער והכאב, כך טבע הקב"ה בעולמו, הוא ית' נותן את הכוחות והדרכים להתחזק ולהמשיך בכוחות מחודשים.

ואיתא (מועד קטן כז ב) ג' לבכי ול' למספד, והיינו שלכל דבר יש גבולות קצובים, גם לבכי ולמספד, וימים אלו הם הימים שרוצה הקב"ה שנבכה ונתאבל בהם, ויותר מזה לא, כיון שחלפו ימים אלו צריך להתחזק ולהתעודד ולמחות הדמעה מעל כל פנים, הוא ית' רוצה שנתחזק, ואיתא שהנשמה אף היא נהנית בעולם העליון בראותה שלוקחים את הכוחות ומתחזקים ולא בוכים ושרויים בעצבות אחריה.

עלינו לדעת ולשנן לעצמנו כי הקב"ה בעל הרחמים מנהל את העולם, רק הוא יכול

היודים מאמינים בני מאמינים אנחנו, ונאמנים עלינו כל מה שכתבו רבותינו ז"ל בספריהם הק', ולא באתי אלא לחזור על כמה מהדברים הכתובים בכל הספרים הקדמונים ולהתחזק בהם.

הנה עניין הנחמה שני חלקים יש בו, החלק הראשון הוא המקום שבו נמצאת כעת נשמת הנפטרת האשה הצדקנית ע"ה. דבר זה כשלעצמו, כשמתבוננים בו, צריך לתת כוחות וחיזוק גדול לכל בני המשפחה.

יודעים אנו ומאמינים שאין ולא שייך תענוג גדול יותר ממקום מנוחתה בעולם העליון בצל כנפי השכינה, ואיתא מהגאון מוילנא זצוק"ל שהנפטר בעת הלווייתו בראותו את החלק הצפון לו לעולם הבא הריהו מתמלא השתוקקות וכיסופין עצומים ורוצה לרוץ ולהגיע כבר למקומו ונחלתו הרוחנית ע"כ, ובכן היא כעת נמצאת במקומה הצפון לה ואין לשער את גודל התענוגים שיש לה.

ואיתא בספרים שהטעם ש'שכר מצוה בהאי עלמא ליכא' (קידושין לט, ב) הוא מחמת שכאן בעולם הזה לא שייך כלל להשיג תענוגים עצומים ונוראים כאלו, גם אם יהיה לאדם את החיים המאושרים והטובים ביותר עלי אדמות, 'די גליקעלעכסטע לעבן' אין לזה אפילו נגיעה במשהו מגודל התענוגים הרוחניים שיש למעלה, רק שם בעולם הבא שייך לקבל תענוגים אלו, ומזה יכולים אנו לקבל מושג מה בגודל התענוג של הנשמה כעת ממש.

וצריכים לחיות את הדבר בפועל, כשם שילד שנסע השולח מכתב מארץ רחוקה ומספר בו כמה הוא נהנה ומתענג בשהותו שם, וההורים ששים ותדושן נפשם למקרא דבריו, אף שאינם רואים אותו כעת, כן צריכים להרגיש בני המשפחה והקרובים שנשמת הנפטרת ע"ה נמצאת כעת במקום תענוגים עצומים שאיננו יכולים להשיגם ונפשה ששה ושמחה בקרבת ה', ולשמוח בשמחתה.

אמנם הכאב והצער שלנו כאן הוא נורא, אישה צעירה שנסתלקה בדמי ימיה רח"ל, אך איננו יודעים החשבונות, יש ואדם משלים את חייו בגיל צעיר והגיעה עתו לשוב למקור מחצבתו, ובפרט כששומעים את הייסורים הממרקים שעברה, והיא הרי עברה ייסורים, והייסורים כוחם לכפר ולמחוק כל שמץ עוון, וכדאיתא בגמרא (ערכין טז, ב) שהייסורים הקטנים ביותר כבר ממרקים ומכפרים על האדם, ועל אחת כמה וכמה ייסורים עצומים ונוראים כפי שהיא עברה.

ומי ידבר על ה'ערליכקייט' ששומעים עליה, ה'פרומקייט', סיפרו לי שבאחת הפעמים שתכפו עליה ייסוריה רצו להראות לה מסך להסיח דעתה קמעא מהייסורים, אך היא לא

"נראה שנתכון לומר שבמיתת איש אין אבדה למת אלא הרי הוא דומה לאדם ששלח בנו לסחורה לעיר אחרת ולימים שלח האב אחר בנו, ואין העדר הבן אלא מן המקום שהלך משם, אבל על כל פנים ישנו ואדברה בטוב לו שחזר הבן אצל אביו שהוא מקור החיים, ועל זה אין לנו להתגודד ולשים קרחה, מה שאין כן האומות שלא נקראו בנים לה', והוא אומר 'אתם' לשלול שאר האומות שעליהם ידו הדווים ביום מיתתם שהם מתים מיתה שאינם עוד בנמצא בין החיים" עכ"ל.

ומבואר מדבריו הק' שיהודי שהוא בן למקום, בנו של השי"ת, אין לו הצטער ולהתאבל כ"כ כאשר נפטר אחד מקרוביו, כי 'חזר הבן אצל אביו', וכמו כן היתומים הנשארים כאן אף הם 'בנים למקום', ואבי היתומים דואג להם ונמצא עמם בקרבה מיוחדת ופורש עליהם השגחתו בייחוד.

ומ'בעלי התוספות' איתא עה"פ 'ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלוקים את יצחק בנו' (בראשית כה, יא) וברש"י שניחמו תנחומי אבליים, ולכאורה למה הדגיש לן הכתוב כאן 'יצחק בנו', וכי לא ידענו שהוא בנו של אברהם, אלא שהקב"ה אמר ליצחק אתה איבדת את אביך, אך דע לך שיש לך אב, מעתה אתה הבן שלי, לא איבדת מאומה, אני אמשך לברכך ולהשפיע עליך טובה, וזהו 'את יצחק בנו', היינו בנו של הקב"ה.

ובכן 'בנים אתם לה' אלוקיכם', הקב"ה אומר לכם אני אהיה לכם לאב הלאה וביתר שאת, וזהו הפירוש שהקב"ה הוא 'אבי יתומים', ולכאורה הרי הקב"ה משפיע ודואג לכל בראיו, אלא העניין הוא שליתומים יש סייעתא דשמיא מיוחדת וזהו 'אבי יתומים', וצריך להתחזק בזה.

איננו יכולים להבין זאת

הרבוש"ע יתן את הכוחות להתחזק, הוא הבעל רחמנות הגדול ביותר עד אין שיעור, הרי הכול לטובה הוא אלא שאנו לא יכולים תמיד להבין את הטובה הטמונה בו.

וחשבתי על משל בעניין זה, הרי בעת מלחמת העולם הראשונה היה רעב גדול בארץ, אנשים נפלו ל"ע והתמוטטו מרעב, והנה נתאר לעצמנו אם היה אדם שהיה לו באותם ימים שק תבואה והיה הולך וזורע אותו באדמה.

לאחר כמה ימים היה בא רואה איך כל הגרעינים שזרע נרקבו ונתעפשו באדמה ואינם ראויים למאכל, והיה מתחיל לזעוק במר נפשו 'א בראך', איזה אסון נורא, היה לי שק

מלא תבואה ועכשיו נרקב כולו, מה עוללת לעצמי.

אמנם, אם היה ממתין היה רואה איך כעבור כמה שבועות מהגרעינים הנרקבים עולה וצומח שדה שלם של גרעיני חיטה ואז היה מבין איזה טובה גדולה ועצומה צומחת לו ממה שהיה נראה לו עד לא מכבר כאסון גדול. והנמשל הוא לענייננו, משולים אנו לאותו אחד שזרע את החיטה באדמה אך אין לנו מושג בטוב ובתועלת הטמונה וצומחת ממה שאירע כאן, וכי יכולים אנו קרוצי חומר להבין את ההלך ילך של השי"ת והנהגתו בעולם?

אמנם כן, את הטובה הצפונה במה שאירע כאן איננו מסוגלים כעת להבין, אבל צריכים אנו להאמין באמונה שלימה שהכל הוא טוב, והקב"ה יחזקנו וייתן לנו את הכוחות לקום ולהתעודד ולהמשיך בעז"ה הלאה ביתר שאת ועוז.

צריכים הילדים לדעת, שכל ברכה שהילד עושה יש לאמא עלייה בגן עדן בזכות זה, ויש לה עוד יותר תענוגים רוחניים, עם כל חידוש תורה שהילדים לומדים האמא ע"ה מתעלה וזוכה לשכר עצום למעלה.

והקב"ה מחזק, הוא 'מלא רחמים', הוא ייתן לכם את הכוחות להתחזק, אנו יהודים מאמינים בני מאמינים אנו צריכים להאמין שיש לה ע"ה את התענוגים הגדולים ביותר שלא שייך יותר מהם ולשמוח ולהתנחם בכך.

אחד מבני המשפחה הזכיר את התמיכה מהציבור שנתתם לסייע לאורך כל התקופה, ונענה אד"ש: אכן הציבור עזרו הרבה, כל הזמן ראו את זה, אך כמה שהציבור עזר הקב"ה הרבה הרבה יותר עוזר ומרחם, 'דער אייבערשטער איז מיט אייך, ער איז מיט אייך' - הקב"ה עמכם, הוא נמצא עמכם, הוא אבי היתומים, מגיעה לכם כעת סייעתא דשמיא גדולה בעז"ה.

אשה גדולה וצדקנית

והנה הסיפורים שמספרים אודות הנפטרת ע"ה, שמעתי שבהיותה בייסוריה הגדולים פנתה ושאלה מסובביה "איך זוכים לקבל את הייסורים באהבה?", אזעלכע השגות, מדברים כאן על אישה צדקנית ומרוממת שהיה לה הרבה מה ליטול עמה לעולם העליון ולקבל שכר, ובוודאי התענוגים שלה הם עד אין סוף, ובה צריכים אנו להתמקד במחשבתנו ולשים כל מעיינינו בעת הזאת, בתענוגים ובשמחה הגדולה שיש לנשמה עד אין סוף.

ב"ה היא זכתה להעמיד דור מבורך, א שיינע דור, איתא מהרה"ק מהר"א מבעלזא זי"ע רגיל אני לחזור על דבריו הק', דהנה כתיב (קהלת ט, י) אין מעשה וחשבון בשאול, והיינו כשאדם נמצא בשאול היינו בקברו אז נגמר חלק המעשה בחייו, מה שעושים כאן בעולם זה מה שיש, יותר אינו יכול לעשות מצוות ומעשים טובים.

אבל אצל יהודי כמו האשה הצדקנית הזאת ע"ה שהעמידה בנים ההולכים בדרכי ה', אזי יש 'חשבון ומעשה' גם בשאול, גם לאחר שנסתלקה עדיין יכולה לעלות למעלה, כי כל תפילה, כל לימוד תורה, כל ברכה, כל חיזוק של צאצאיה, מעלה ומרומם אותה יותר ויותר, ואין לנו השגה כמה הם נהנים מכל מעשה טוב שהילדים עושים.

כיומיים לפני פטירתה סיפר לי בעלה הרה"ח ר' שלמה שליט"א שאמרה לו זוגתו ע"ה שהיא תכיר לו טוב על מסירותו אליה, ומוכרח אני לומר שבשעה שאמר לי זאת לא ידעתי למה כוונתה, אם בעלמא הדין או בעלמא דאתי, אך כעת ברורים הדברים ובעז"ה בוודאי תשפיע ותמליץ טוב על בעלה וכל צאצאיה שיחיו, ובעז"ה הקב"ה ייתן את כוחות, בעל הרחמים ייתן את הכוחות להתחזק.

אנו תפקידנו לעשות את העבודה שלנו, להסתכל על הדברים הטובים על ה'נוצות' הנאות ולהתנחם ולהתחזק בהם, ו'המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד'.

תלמוד תורה בני משה "לעלוב"
ע"ה ודבריו של מרן רביה"ק הכריזת משה זי"ע א
בנשיאות כ"ק מרן ארמו"ר שליט"א
בית שמש

כוס תנחומין

בצער רב וכיון קודר משגרים אנו את תנחומינו לידינו היקר. שאר המעלות וזעם הסיחות. מר"ם בתורה ויראת שמים. מרביץ תורה לעדרים במסירות נפלאה. שמו מסארים

הרה"ח ר' **שמעון יוסף גלבשטיין שליט"א**
מחנך דגול בת"ת

ואתו עמו תלמידיו היקרים. העושים חיל בלימודם, עדיים לנדולות ולתפארת

כבוד **אלימלך נ"ו**
כבוד **יעקב יצחק נ"ו**

על פטירת אסם החשובה, מנשים באהל תבורך, גידלה וחינכה לאות ולמופת את צאצאיה לתורה ויראת שמים ומידות טובות, הזדככה ביסורים מרים וקבלם באהבה ובאמונה שהורה

מת **חיה פרידל ע"ה**

אשת ידידנו היקר מאוד נעלה. איש חי ורב פעלים
הרה"ח המפורר ר' **שלמה גלבשטיין שליט"א**

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד זיהי רצון שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו ומי שאמר לשלמי די יאמר די לצרותינו.

ההנהלה והמלמדים

הרב שמעון טיקוצקי

רביה"ק סבא קדישא מופת הדור הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע

ליומא דהילולא קדישא י"ג טבת תאי"ר

ביום ההילולא נשברה הבצורת

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע שהיה זה כלל ידוע בירושלים עיה"ק שאם הייתה שנת עצירת גשמים, אזי ביום ההילולא של רביה"ק רבי משה זי"ע היו יורדים גשמים, והוא עובדה, שנה אחת רצו לגזור תענית על עצירת גשמים ואמר המרא דאתרא הג"ר שמואל סלנט זצוק"ל שיחכו עד היארצייט של הרה"ק רבי משה מלעלוב, וכן היה שירד גשם.

הסנוכה:

החזקת בני רבינו משה מלעלוב

בצוואתו הבטיח רביה"ק הרבי ר' משה זי"ע שכל המסייע ותומך בידי צאצאיו, יהיה לו רבינו למליץ ישר בעלמא דקשוט, ובעקבות הבטחה זו הצטברו עם השנים סיפורי פלא מרעישים.

שמעתי פעם מהרה"ח הישיש ר' משה בנים ז"ל שאחיו שהיה מבוגר הימנו הזכיר עצמו אצל רבו, הרה"ק ר' יחיאל מאלכסנדר זי"ע, שיזכה לזש"ק. והשיב לו הרה"ק "רצונך להיפקד בזש"ק, הא לך סגולה, בכל יום תפריש צדקה עבור החזקת בני רבי משה מלעלוב ותיושע".

הוא קיים את ההוראה, מדי יום הניח מטבע בקופה מיוחדת עבורם, אך הנה חלפה תקופה והישועה טרם באה. שוב נסע אל הרבי ר' יחיאל ותינה את צערו כי עשה כהוראתו אך הישועה לא באה. "ספר לי בפרוטרוט כיצד נהגת" שאל אותו הרבי, "שמתי בכל יום מטבע בקופת צדקה" השיב החסיד.

"לא" תיקן אותו הרבי מאלכסנדר, "מהיום והלאה כשתפריש את הצדקה אמור בפה מלא 'הריני מפריש צדקה זו לבני הרב רבי משה מלעלוב', כך יש לעשות". הוא שב הביתה ועשה בדיוק כאשר נצטווה, וכעבור זמן קצר נושע (מפי הרה"ח ר' נח גולדברג שליט"א משב"ק).

ובעניין זה: סיפר החסיד רבי שלמה ראטה ז"ל, מנאמני תלמידיו של רביה"ק הרדצ"ש זי"ע, איש החסד הירושלמי שניהל בית תבשיל לעניים וכלכל משפחות רבות על חשבונו ואף עמד לימין רביה"ק הרדצ"ש בימי המצוקה בזמן המלחמה העולמית הראשונה ותמך בו מכספו:

"היה זה בימי מלחמת העולם הראשונה, כשנפוחי כפן רבים הסתובבו בחוצות והרעב הפיל חללים, הפרוטה כלתה מן הכיס ובאו

זי"ע לארץ ישראל נעשה פתאום חור בספינה והחלו להיכנס מים לתוכה, ונבהלו כולם ולא ידעו מה לעשות.

מיד נטל רביה"ק רבי משה זי"ע את הדעקטוך - ההינומא של זוגתו הרבנית הצדקנית מרת רבקה רחל ע"ה בתו של היהודי הקדוש זי"ע שהיה עמו באמתחתו, וכיסה עמה את החור ונפסקו המים מלהיכנס, והיה זה לפלא.

הסידור שהושב בזכות 'שירת הים'

עוד סיפר כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע שאצל רביה"ק רבי משה זי"ע היה סידור של הרה"ק רבי ישכר דב מראדושיץ זי"ע והיו רשומים בתוכו הזכרות של צדיקים, וביניהם הרה"ק ה'תפארת שלמה' שרשם את שמו 'שלמה בן פרומט'.

כשנסע רביה"ק לארץ ישראל לקח עמו את הסידור ובאמצע הדרך נפל הסידור לתוך הים, והסידור הזה היה חביב מאוד אצל רביה"ק והתחיל לומר שירת הים, 'אז ישיר משה וגו'', ולא עברו כמה רגעים והגיע גל גבוה והשליך את הסידור בחזרה לתוך הספינה (עובדות אלו מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א).

ומוסיף הרה"ח ר' שמחה קרקובסקי שליט"א שבשנת תשל"ב יום חמישי ליל עשרה בטבת נסע כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע לבית ש"ב הרה"צ ר' שלמה בידרמן זצ"ל בבת ים שם נערכה סעודת הילולא של אביו הרה"ק רבי ירחמיאל יוסף זי"ע שנסתלק בעשרה בטבת תרע"ח, בהזדמנות זו הציג רבי שלמה בפני רבינו ה'ברכת משה' את הסידור הזה של רביה"ק הר"מ שעבר אליו בירושה, ואכן ניתן היה לראות בחוש שדפי הסידור מכווצים ומקומטים קצת, וניכר עליהם שנרטבו במים והתייבשו, ואזי סיפרו את המעשה הזה שהסידור נפל לים מהספינה ונפלט ממנו בדרך (נס).

כדי לבנות סוכה על הספינה

בטרם נסיעתו של רביה"ק הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע לארץ ישראל החל לאסוף כספים מהקהל הרבה יותר מהרגיל עד אז, עד שהצטבר בידו סכום גדול. והיה זה לפלא שהסכום היה אותו סכום בדיוק כמה שביקש הקפיטן - הקברניט של הספינה ממנו בדרך כדי שירשה לו לבנות סוכה על הספינה (כ"ק גאב"ד וואידיסלוב מהרי"ב רוטנבערג זצוק"ל נ"נ לרבוה"ק ר"ד ור"מ מלעלוב זצוק"ל, מרשימות הרב אהרן גלבשטיין שליט"א).

דמות דיוקנו של משה רבינו

על הוד קדושתו של רביה"ק הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע התבטא הרה"ק רבי משה אליקים בריעה מקוזניץ זי"ע בעל 'באר משה' בהאי לישנא "הרוצה לתאר לעצמו דמות דיוקנו של משה רבינו ע"ה יסתכל על צורתו של הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע".

אפילו יהודי פשוט - אפילו אני

בשולחנו הטהור י"ג טבת תשס"ט, השנה האחרונה לחייו, חזר כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע על מאמר קדשו של זקינו רביה"ק הרבי ר' משה זי"ע בשם חותנו היהודי הקדוש מפרשיסחא זי"ע שבוחץ לארץ יכול לחול רק הצלחה, דהיינו בדרך הטבע, אבל בארץ ישראל יכולה לחול הברכה, היינו למעלה מדרך הטבע.

ובאמרו זאת התבטא כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בלשון קדשו בענוותנותו: "אבער דא, קען יעדער איד האבן א ברכה, אפילו א פשוטער איד, אפילו איך - אבל כאן, בארץ ישראל, יכול כל יהודי לזכות לברכה, אפילו יהודי פשוט, אפילו אני".

רבי משה לעלובער'ס שיעור

באותו שוה"ט הביאו לפני כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע את הגביע המפורסם של רביה"ק רבי משה זי"ע ששלח לו הרה"ק רבי נתן דוד משידלובצה זי"ע כשנסע לארץ ישראל וחרט עליו את שמו ושם אמו להזכיר עצמו לפניו. אדמו"ר זי"ע התרגש מאוד למראה הגביע של זקינו הק' ואותות שמחה מיוחדת ניכרו על פניו.

כשהגיעו לברכת המזון ביקש רבינו לברך על כוס זו, נענה הגה"צ רבי יעקב העניג זצ"ל פאר עדתנו שלא בטוח אם יש לגביע זה שיעור חזו"א (שכן מדובר בגביע לא גדול) נענה רבינו במליצת לשונו במאור פניו: "א שיעור חזו"א האט דאס נישט אבער סהאט ר' משה לעלובער'ס שיעור - שיעור חזו"א אין לו לגביע זה אבל יש לו את רבי משה לעלובער'ס שיעור" (רשימות הרה"ח ר' משה לוסטיג שליט"א והרה"ח ר' משה טוביה טיקוצקי שליט"א).

ה'הינומא' שעמדה בפרץ

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר ה'ברכת משה' זי"ע ששמע מנכדי הרה"ק ר' פישל משטעקטשין זי"ע, שהיה חתן רביה"ק הרבי ר' משה מלעלוב זי"ע שבעת נסיעתו של רביה"ק הרבי ר' משה

1 הרבנית הצוה"ח מרת רבקה רחל ע"ה אמנם עלתה רק כעבור כמה שנים לארץ ישראל, אך כפי הנראה ביקש ממנה רביה"ק לקחת עמו את ה'דעקטוך' שקיבלה מאביה היהודי הקדוש זי"ע כשמירה לדרך.

מים עד נפש. הייתי שקוע בעול חובות עצום, המסחר לא עלה יפה סבלתי הפסדים עצומים וחשבתי להתפקע מכאב לב.

"מרוב מרירות ושברון רוח לא יכולתי להיות בביתי, שמתי פעמי לבית מו"ר הרבי הרדצ"ש ותניתי לפניו מר נפשי כשסיימתי לדבר החזיר לי הרבי בזה הלשון:

"שלמה, לך להר הזיתים להשתטח על ציונו הקדוש של זקני הרבי ר' משה'לי ותאמר כדברים האלה 'רבינו רבי משה'לי, בצוואתכם הבטחתם להיות למליץ ישר בעלמא דקשטו ולעמוד לימין כל מי שיתמוך ויעזור לצאצאים, ואני שלמה תומך ומפרנס כל הימים את נכדכם רבי דוד, אני שלמה בן יצחק מאיר שרוי עתה במצוקה שיש בה משום פיקוח נפש, שטוחה אפוא בקשתי להמליץ טוב בעדי במרומים להושיעני מצרתי.

"ומה ארבה במילים" הפטיר רבי שלמה באוזני הגה"צ ר' משה יאיר ויינטווק נכד רביה"ק הרדצ"ש, "תיכף ומיד הלכתי והשתטחתי על ציון הקדוש ואמרתי ככל הדברים האלו, ועוד באותו יום חל מפנה שמימי בעסקי, נחלצתי ממצוקתי והצלחתי שבה לשגשג".

התבטאותו של הרה"ק מסטולין

שמעתי מהגה"ח ר' אליעזר שיפמן זצ"ל ששמע מזקנו הרה"ח ר' אלטר חיים שיפמן מטבריה ז"ל שהיה בשעת מעשה כשישב כמה חסידים אצל ה'פראנקפורטער' - הרה"ק רבי ישראל מסטאלין ז"ע, והפליאו כמה מהיושבים את העובדה שהרה"ק רבי משה לעלעווער ז"ע נטמן בד' אמותיו של זכריה הנביא, שלא מילתא זוטרתא היא.

מיד נענה לעברם ה'פראנקפורטר' "עה עה (כאומר, על מה אתם מתפלאים) ר' משה לעלעווער קומט דאס לויט זיין גרויסע קדושה - הוא אכן היה ראוי לכך לפי גודל קדושתו" (מפי הרה"ח ר' שמואל פרוש שליט"א).

כי אסף אלוקים את חרפתי

סיפר הגה"צ אב"ד וואידיסלאוו זצוק"ל: בעת שעלה זקני רביה"ק הרבי ר' משה ז"ע לכהן פאר כרבה של העיר פשעדרורז' לאחר הסתלקותו של הרה"ק רבי ישכר דב מראדושיץ ז"ע קרא על עצמו בענוותנותו את הפסוק 'כי אסף אלוקים את חרפתי' (בראשית ל, כג) ואמר הנה עד היום היו מכנים אותי 'רבי', אך עם מה אני רבי, אמנם כעת שאני רב, והרי לכל רב קורין רבי, ע"כ 'אסף אלוקים את חרפתי'.

ח"י מטבעות על ברכות השחר

כותב הרה"ח ר' יהושע זליג גליקסמן ז"ל מפולין על תקופת רבנותו של רביה"ק רבי משה ז"ע בעיר פשעדרורז': "והנה מדי בוקר בבוקר רגיל היה בנו הנחמד (של הרה"ק ר' עמנואל מפשעדרורז' שהתגורר בעיר) הרה"ק רבי אברהם משה, כשהיה בן ארבע חמש שנים, לבוא אל הרב דמתא רביה"ק ר' משה ז"ע ולומר לפניו הברכות של שחרית, ועליהן היה עונה אמן, ובשכר זה נתן לו ח"י גדולים".

אני לא זכיתי לעלות לאר"י - אתה תזכה

סיפר לי הרב הגדול החסיד המפורסם מו"ה שמואל זיינוויל צבי מפלאוונא זצ"ל (הכותב של הספר 'תפארת שלמה') שהוא למד בבית הרבי ר' משה מלעלוב ז"ע עם בניו הקדושים בפשעדרורז, והרבי ר' משה ז"ע ברוב ענוותנותו בקש מאתו שילמוד גם עמו בכל יום שיעור קבוע, ואיזה שבועות הסתיר עצמו מאוד כאלו אינו יודע דרך הלימוד, אך הנה אחרי שעברו איזה שבועות התחיל להקשות קושיות נפלאות כמו הראשונים ונתוודע לו שהוא עמקן גדול וחרף עצום.

ופעם אחת סיפר לו הרבי ר' משה ז"ע שבימי ילדותו היה עילוי גדול ומשנת י"א עד מלאות לו י"ג שנה בכל עת אשר היה רוצה לצאת החוצה לשאוב אויר צח קשר אביו הקדוש הרבי ר' דוד מלעלוב ז"ע מטפחת על עיניו ומסרו למשמש שילך אתו, וכאשר בא הביתה לקח אביו המטפחת מעיניו.

וכשנעשה בר מצוה אמר לו אביו הקדוש:

מהיום והלאה אינך צריך לזה, עד עתה היה לך נשמת עילוי ואולם רצוני הוא שיהיה לך נשמת 'גיטער יוד', והיום זכית לנשמת 'גיטער יוד', אני לא זכיתי להיות בארץ ישראל אבל אתה בני תזכה לעלות לאה"ק ע"כ שמעתי מהרב ר' זיינוויל צבי ז"ל (עטרת שלמה, ראדומסק)

בחינת יעקב הצדיק - נסתלק בפרשת ויחי

בעת שעמד רביה"ק הר"מ לנסוע לארץ ישראל התבטא הרה"ק בעל ה'תפארת שלמה' ז"ע באזני לתלמידיו: "ראו איך שהרבי ר' משה'לי בוער באהבת ארץ ישראל ומשתוקק כל כך לנסוע לשם כדי להביא את המשיח, ואני אומר 'שערות יצמחו לי על כף ידי אם הוא יביא אותם... אלא שכיסופיו בוערים בו כי הוא בבחי' 'בעלה דמטרוניתא' כיעקב הצדיק ולכן יזכה להגיע לארץ הקודש ולהיקבר שם".

"ומעניין הדבר", סח פעם נכדו של רבינו, הגאון הגדול הצדיק רבי ישראל זאב מינצברג זצ"ל, "שרבינו נסתלק בפרשת ויחי בה מסופר על פטירת יעקב אבינו".

כסא דנחמתא

בלב קרוע ומורתח הננו משתתפים באבלו הכבד של ידידנו היקר, מכובדנו הנעלה איש החזון והמעש, יקר הרוח ורב המעלות מאיר פנים לכל אדם, נעים הליכות ורב תבונות קובע עתותיו לתורה, מחשובי חסידי לעלוב

שלמה גלבשטיין שליט"א

המנכ"ל המסור

בפטירת רעותו בדמי ימיה, אשת חיל עטרת בעלה אשר התמסרה וגדלה צאצאיה לתורה ויראת שמים הזדככה ביסורים וקבלה באהבה ובאמונה תמימה

חיה פרידל ע"ה

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

העובדיםבצער רבההנהלה

סוד המטבעות

לפני מאה שבעים וחמש שנה היה הדבר.

האדמו"ר השני לבית לעלוב, רביה"ק רבי משה זיע"א, בנו של מייסד השושלת רבי דוד מלעלוב זיע"א, החליט לעזוב את פולין מולדתו ולעלות ארצה.

זו לא הייתה החלטה מהירה וחפוזה. התשוקה הכבירה לארץ חמדה תססה בו כמה שנים בכל עוז, כיסופיו לארץ ישראל מילאו את כל ישותו. הוא בער כולו ביקוד קדושת הארץ. "שלוש שנים לפני פטירתו כבר היה הרבי ר' משה מלעלוב מופשט מעולם-הזה ולא סבל את אווירת חוץ-לארץ", גילה האדמו"ר הקדוש בעל הדברי חיים מצאנז ל"היהודי הטוב" (דער גיטער יוד) רבי יוס"ל מנישטאט. מקורביו של הרבי ראו עליו זה מכבר כי הוא חותר לכך. די היה להעיף מבט על פני הרבי המשולהבות יומם וליל, כדי להבחין שהוא אינו יכול לסבול את אווירת הגולה, וחיו לא יהיו חיים אם לא יעלה בהקדם לארץ הקודש.

רבי משה מלעלוב לא ליופיה של ארץ ישראל השתוקק, ולא לטעם פירותיה התאוה. רצון אחד בער בו זה כמה שנים, להקים את השכינה מעפרה ולהחיש את ביאת המשיח הגואל, ואת זאת - ראה בהשגותיו השמימיות - יוכל לעשות רק בארץ ישראל על יד הכותל המערבי.

"כשאבוא לארץ ישראל" היה חוזר ואומר, "אלך אל הכותל המערבי, ושם ארים כשופר קולי, עד שמשיח יבוא".

פעוטי דעת כמונו, אינם מבינים אפילו שיחת חולין של ענקי רוח אלו, ומכל שכן ביטויים נשגבים מעין אלו, אולם הוא ידע גם ידע.

נסע הרבי ועמו שני בניו הקדושים, רבי יצחק דוד ורבי אלעזר מנחם מנדיל שמילא את מקומו לאחר הסתלקותו וקומץ מתלמידיו המובחרים. עברו ברחבי פולין וגליציה ונפרדו מגדולי האדמו"רים בדרכם ארצה. ביקרו בבעלזא אצל הרבי הקדוש רבי שר שלום ובסדיגורה אצל הרבי הקדוש רבי ישראל מרוז'ין. הפציר רבי שר שלום מבעלזא ברבי משה מלעלוב להישאר בפולין באמרו, "אל לכם לנסוע לארץ ישראל, כל יהודי פולין זקוקים לכם!". אך הדברים לא נפלו על אוזן קשבת. רבי משה היה נחוש בדעתו ושום כח שבעולם לא יכול היה להסיט אותו ממסלולו. ואילו הסבא קדישא מרוז'ין התחנן לפני הרבי, "יחכה לי מר ושינינו ניסע ביחד לארץ ישראל להביא את הגואל".

סירב רבי משה וחפץ בידיו את שערות זקנו הלבנות כשלג באמרו: "הזקן הלבן שלי לא מרשה לי לחכות יותר!".

לאחר שנסע משם סח הרוז'נאי לבניו: "פולנים טפשים הם, מאור אחד כזה היה בתוכם, והם נותנים לו לעזוב אותם", והוסיף במליצה על משקל דברי הגמרא, "אין פולין (ראויה) לאור הנה" (שבת יב.).

אבל לא איסתייעא מילתא. עוד ביום הראשון לבואו ירושלימה, נתקף הרבי מחלה קשה ונפל למשכב.

גדול היה כאבו וצערו של הרבי בראותו כי מן השמים מפריעים לו במשימתו. הבין ששעתו קצרה. אחרי כמה ימים ראה כי חוליו מכביד והולך, ציווה על בניו לשאת אותו במיטה לכותל המערבי.

נטלו שני הבנים את המיטה מן הבית אליו באו אך לפני כמה ימים, סמוך מאד למקום המקדש. הם נשאו את אביהם ופסעו בוהירות לבל יבולע לו.

אך הנה, הם לא הרחיקו ללכת, רק פנו לסימטה המובילה לרחבת הכותל, ובו ברגע נקהלו עליהם המון ערבים מדיירי הסימטה והחל לחסום את דרכם. הישמעאלים עמדו ורגמו באבנים דווקא את הרבי הישיש המושכב על המיטה. גם עין בשר גשמית ראתה כי כאן מתחולל מאבק איתנים בין צד הקדושה לבין הסטרא-אחרא, כאשר צד הטומאה משתולל ומתאמץ בכל כוחותיו השטניים לעכב את התיקון השלם של הבריאה, מפריע בכל דרך לקיום היעוד של "והיה ה' למלך על כל הארץ".

רגעים ספורים היססו האחים אם להמשיך בדרכם חרף ברד האבנים ולהגיע לכותל בכל מחיר. אביהם האיץ בהם לא להתחשב בישמעאלים, אבל הרגימה גברה והלכה מרגע לרגע והסכנה לחיי הרבי נעשתה מוחשית. בדלית ברירה שבו על עקבותיהם כלעומת שבאו והרבי געה בבכי מר. נבצר ממנו להגיע אל הכותל המערבי.

ועוד באותו יום מר ונמהר הגיעה שעת הסתלקותו. רווי צער וכדוך על שנמנע ממנו להקים את השכינה מעפרה, ועל נסיעתו רצופת המאמצים והמכשולים שעלתה בתווה, נפרד רבי משה מבניו ותלמידיו, הבטיח להם כי יעמוד לימנם בכל עת, והבטיח עוד כי במקרה של עצירת גשמים, אם יחכו עד יום ההילולא שלו - ירדו גשמי ברכה בשפע. אחרי שכיילה לדבר כל זאת, נצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים. היה זה ביום י"ג טבת תרי"א, לפני למעלה ממאה וחמישים שנה. באותו יום בו מלאו שבעים וארבעה ימים לבואו ארצה, כמנין 74 שנות חייו. אז הובנה אימרתו הסתומה אותה אמר כשדרכו רגליו על אדמת ארץ ישראל, עם רדתו מהספינה בנמל עכו: "יום לשנה, יום לשנה".

לאחר הסתלקותו המכאיבה ישבו בניו ותלמידיו וסיפרו לאנשי ירושלים, שלא זכו להנות לאורו, קצת מנפלאותיו, מהם עלתה כפורחת דמותו העילאית של איש האלוקים, האי גברא רבה קדישא, ובעקבותיהם נלך אף אנחנו ונספר כאן אחד מאותם סיפורי הוד ומופת.

בחודש אלול תר"י יצא הרבי את העיירה סדיגורה. בטרם צאתו כתב משם מכתב לחסידיו בפולין שביכו על הפרידה מן הרבי האהוב, בתוך הדברים באו המלים הבאות: "הנה אנכי יצאתי מארצי וממולדתי ומבית אבותי הקדושים אם כי היה קשה מאד פרידתכם. אבל מחמת חיבת ארה"ק וגם מטעמים הכמוסים עמדי, אזרתי ברוב עוז כגבור חלצי להשליך את הכל מאתי, ה' ינחני בדרך אמת יגמור בעדי לטובה לבוא לשלום להשיג רעיוני ותשוקתי".

הדברים מדברים בעד עצמם.

בשלהי חודש תשרי שנת תרי"א ירד הרבי בחוף עכו, ושם מיד פעמיו לצפת בה התעכב שבת אחת שנחלקה בזיכרונם של יהודי צפת שנים רבות.

עם צאת השבת נפרד הרבי מכל בני צפת ויקירה שנקשרו אליו בעבותות אהבה עזה, ואחרי ביקור קצר בטבריה עיר התנאים ותלמידי הבעש"ט, המשיכה שיירת הרבי, בניו ותלמידיו בדרכה ירושלימה. לא הועילו הפצרות בני המשפחה שבקשו מהרבי לפוש מעט מעמל הדרך, ולחכות עוד כמה ימים. הוא האיץ בכל כוחו להחיש את הנסיעה, כאילו ידע בבירור שימי ספורים. רצונו היה אחד ויחיד, להגיע במהרה אל הכותל המערבי.

ברם, תלאות הדרך הארוכה נתנו אותותיהם ברבי הישיש והחלישו אותו. עייף ומיוגע עשה את הדרך כשהוא רוכב על גבי פרידה. אולם כשהגיעה השיירה להרי ירושלים, החל דם חדש לזרום בעורקיו, הוא לבש הוד מלכות, ומרץ עלומים ננסך בגופו הלאה. בשמחה גלויה התכונן לקראת הכניסה לעיר הקודש קריית מלך רב, יפה-נוף משובש כל הארץ. חיכה בכיליון עיניים לפגישה עם שריד בית המקדש, שמעולם לא זזה שכינה הימנו. במסתרים היה ממשש את כוס הקידוש של "החווה מלובלין" שהביא עימו מפולין. את כוס הזכוכית הזו שמר מכל משמר, תקוותו הייתה כי בעזרת הכוס הקדושה יחולל פלאים. כמה פעמים לחש לבניו הקדושים, "הנה, עוד מעט... אנחנו קרבים לבוא בשערי ירושלים. מיד אגש לכותל המערבי והכוס ביד, השופר מוכן גם הוא... בעזרת השם אחיש את הקץ. אתקע בשופר גדול, וכל היהודים יבואו בריצה".

אלא שמעשה שטן הצליח, עוד לפני שהספיקו להיכנס בשערי ירושלים, בעמדם לפני שער יפו, נפלה הכוס הקדושה על הארץ והתנפצה לרסיסים. הרבי החוויר כסיד. ליבו ניבא לו רעות.

ביקש הרבי לבוא עוד באותו יום אל הכותל המערבי, אבל גופו השבור והרצוף מתלאות הדרך הוכרע. חשב לנוח מספר ימים, ואחרי שיחליף כוח יגשים את תוכניתו הקדושה,

שנים עברו מאז.

ר' אבנר נפטר במפתיע במבחר ימיו והותיר אחריו את אלמנתו ובנו יחידו. האלמנה הייתה סחופה וטרודה ביגונה הגדול, והזניחה את חינוכו של בנה. באין משגיח עליו, סטה שאול מדרך הישר ויצא לתרבות רעה. הסתפח לחבורת נערים הלולים ובילה עמהם את לילותיו. החל לפקוד מאורות של קלפנים ולילות שלמים העביר במשחקי קלפים ומשחקי קובייה.

לדאבון ליבה ראתה האלמנה כיצד פורק בנה מחמדה שאול כל עול והופך להולל מושחת. ניסתה לדבר על ליבו ונתקלה בקיר אטום. רק בדבר אחד הפיס מעט את דאגתה. שאול הבטיחה נאמנה כי עובד הוא קשות למחייתו ואינו מבטל את זמנו. הייתה בכך מידה מסוימת של אמת, כי אכן הפך לשוליה של סנדלר כדי שתהיה הפרוטה מצויה בכיסו. מאידך, כל לילה היה פוקד את מאורות החטאים ומבלה את זמנו בשתיית משקאות משכרים ומשחקי קלפים. אצבעות זריזות היו לו לשאול, ידע איך לטרוף את הקלפים במהירות וקלט את כל רזי המשחק. הוא ניצח משחק אחר משחק ונעשה לאימתם של כל הקלפנים הותיקים.

במהרה יצא שמו של שאול הקלפן בכל מועדוני הטומאה בסביבה, עד שהגיע לאוזניו של פיטר, שהיה ידוע כאחד מגדולי הקלפנים בפולין. ערל זה ניצתה כאש קנאתו בשמעו כי עלם יהודי צעיר, הולך וגדל ושמו מתחיל להאפיל על שמו הוא. "לא יתכן!" קבע בפסקנות, "ז'יד זה ילמד כי אף אחד אינו מביס את פיטר".

אומר ועושה, נסע לעיירתו של שאול יחד עם חבר מרעיו. צעירים פוחחים מלחכי פינכתו שהקיפו אותו תמיד ועודדו אותו במהלך משחקיו.

בין אשמורת ראשונה לשנייה פרץ פיטר בראש חברתו למועדון בו היו שטופים אותה שעה שאול וחבורתו במשחק ממושך. היה ניכר בעליל כי שאול עומד לגרוף, כרגיל, את כל הקופה.

פיטר נעמד לצדו ופלט בזלזול "מיהו הפרעוש הזה? הבו לי משחק אחד ואביס אותו".

דממה השתררה במאורה האפלה. שאול הזדקף כתרנגול קרב ואמר בקול מתריס, "מי העז לקרוא עלי תיגר?"

- אני? יצא פיטר מן המעגל ונעמד כולו. "רוצה משחק?"

- אדרבה!

מיד נטרפו הקלפים מחדש. כסף רב הונח בקופה והחל משחק בין שני ענקי הקלפים.

תוך דקות ספורות הסתיים המשחק בניצחון המוחץ של הכוכב החדש - פיטר.

שאול לא שם ליבו לכסף שהפסיד. היטב חרה לו על כבודו שהושפל. מיד הכריז על משחק חדש.

- רוצה עוד משחק? צחקו עיניו של פיטר, תפסיד עוד כסף!

- הבה ונראה!

שוב הניח שאול את כספו בקופה ופתח

בפנים נפולות הסתובב ר' אבנר בעיירתו. כל מכיריו וידידיו לא היו צריכים לשאול מדוע רוחו נכאה. הסיבה הייתה ידועה. חשוך בנים היה האיש, נמנע ממנו פרי בטן. לאחר שמלאו עשר שנים לנישואיו ועדיין לא נפקד בזרע של קיימא, גמלה בליבו החלטה לקיים את דברי הגמרא ולתת לאשתו גט פיטורין. אולי מזלה גרם ומדוע יגרע חלקו? הלך אצל רב העיירה וביקש ממנו להושיב בית דין ולכתוב לו אגרת תירוכין (גט), למען יוכל להקים בית חדש ולנסות את מזלו בשנית.

תלה בו הרב עיניים נבהלות ושאלו: "לדברי הגמרא אתה חושש? וכלום ניסית עצה אחרת של חז"ל שאמרו "ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים?"

- לא, השיב ר' אבנר, זאת לא עשיתי.

- אם כך, אמר הרב, סע מיד אל הרב הקדוש רבי משה מלעלוב, יען כי כוחו גדול ותפילותיו בוקעות שערי שמים, ובקש ממנו לברכך בפרי בטן.

לא אחר ר' אבנר לעשות כדברי הרב, נסע אל העיירה לעלוב הרחוקה ובלב נשבר תינה צערו לפני איש האלוקים.

מיד ברכו הרבי ברכה נלהבת, והבטיחו נאמנה כי לשנה הבאה כעת חיה - אשתו חובקת בן זכר.

ר' אבנר החל בוכה בכי של שמחה וביקש להרעיף מטר של נשיקות על ידו של הרבי, הרבי משך את ידו לאחור כנכווה ברותחין, נס מן החדר וכעבור רגע שב ובידו נרתיק עור זעיר.

- בתוך הנרתיק הזה יש שלוש מטבעות, אמר לר' אבנר, כשיולד לך בנך, תלה את הנרתיק בצווארו, ויענוד אותו כל ימי חייו!

ויהי כמשלוש חודשים נפקד האיש ולתקופת השנה נולד לו בן, כאשר הבטיח לו הרבי. לא נפל מדבריו צרור ארצה.

אך הורשה להיכנס אל חדרה של היולדת, ניגש ר' אבנר אל הרך הנולד וענד על צווארו את נרתיק העור. כפי שציווה הרבי הקדוש.

ביום השמיני נימול הילד וייקרא שמו בישראל 'שאול'.

גדל מעט הילד וביקש לתלוש מצווארו את התכשיט שהפריע לו לא אחת, עצרו אביו והסבירו לו כי את הנרתיק הזה עליו לשאת על גופו כל ימי חייו. קטן היה הילד ולא הבין את משמעות הדברים, אבל זאת ידע - בנרתיק אסור לו לגעת. כשגדל עוד והוסיף דעת נודע לו כי בנרתיק ישנן שלוש מטבעות.

פעם אחת גברה עליו סקרנותו והוא פתח את נרתיק העור.

מול עיניו נצצו שלוש מטבעות עשויות כסף טהור.

נפעם ונרגש השיב הילד את המטבעות לנרתיקו. ליבו לחש לו כי סוד גדול יש באותן מטבעות נוצצות, ושכלו הפעוט הבין כי עדיף שלא יגע בהן. הוא למד להסתגל לחוסר הנוחות שבמגע התמידי של נרתיק העור על צווארו, וברבות הימים התרגל אליו עד כי לא חש בו כלל.

במשחק חדש. לדאבון ליבו הכריע אותו הערל במהירות רבה. הוא הפסיד את כספו וכבודו בחדא מחתא.

"זה לא יתכן" לחש לעצמו בחרונו כי רב, "האיש הזה הוא רמאי או מכשף. מכיר אני את כל התחבולות ומנעתי אותו מכולן, כיצד הוא מרמה אותי?"

- משחק חדש! הכריז בשלישית.

- בבקשה! התפקע פיטר בצחוק רם, עוד מעט תישאר ללא כתונת לעורך.

- לא איכפת לי.

כמו דיבוק נכנס בשאול. הוא מוכרח להביס את המתחרה שלו, ולכל הפחות ללמוד את שיטותיו. האם משחק הוא בקלפים שקופים ואולי מסומנים.

הוא שיחק ושיחק, והפסיד את כל כספו עד לפרוטה האחרונה...

תאוות המשחק התלקחה בו ביתר שאת, והרצון לנצח את יריבו המר במשחק אחד, הרתיח את דמו הסוער. אלא שבכיסו לא נמצאה עוד פרוטה אחת.

בצר לו, נזכר בנרתיק העור התלוי על צווארו. מטבעות כסף השוות הון רב נמצאות בהישג ידו!

"אסור לגעת בהן!" צווח קול עלום בנשמתו. אך הוא לא עמד בפיתוי.

בתנועה חטופה תלש את הנרתיק מגרונו ומישש אותו בלהיטות.

למרבה הפתעתו ואכזבתו לא חש במטבעות. הוא פרס את הנרתיק והפכו על השולחן, אבל המטבעות פרחו ואינן.

פיטר ומרעיו עקבו אחרי תנועותיו, לעגו לו וקינטרו אותו בשאלות דוקרניות, אם מחפש הוא את יום האתמול, או את סגולת הרמאות שמחביא על צווארו.

לא הצליח לעמוד מול הביזיונות, קם וברח משם.

כשהגיע הביתה נפל על המיטה ופרץ בבכי תמרורים. גדול היה כאב ההשפלה ושמו (המפוקפק) שאבד לו ממנו בן לילה. בכה ובכה כל הלילה.

בבוקר חש ברע ולא הצליח לרדת מהמיטה. כל היום שכב כבול עץ ורעד בכל גופו. אמו נבהלה למראוהו והזעיקה אליו רופא. בדק אותו הלה ונחרד, "בנך חולה מאד" בישר לאמו, "יש לקחתו מיד לבית החולים".

ויחד עם המחלה הפתאומית, נחתה עליהם המכה האנושה בהעלמן הפלאי של מטבעות הקמיע. עמוק בלב חשו שניהם כי האובדן והמחלה כרוכים זה בזה.

מחלתו של שאול הכבידה מיום ליום. הרופאים הרימו את ידיהם בייאוש, "אין מה לעשות, מצבו אנוש".

"יש מה לעשות" סברה אמו של החולה, "צריך להתפלל".

רבי משה מלעלוב, שמברכתו נולד שאול, כבר היה שרוי מכבר בעולם שכולו טוב. אולם בירושלים התגורר אחיה של האלמנה. הריצה

ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה

דברים המצריכים נטילת ידים [ג]

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הק'

א. הנוגע בשערות הראש או הזקן.

א. כתב השו"ע [סימן ד ס"ח] החופף ראשו צריך ליטול ידיו, וכתב המשנה ברורה [בסימן קסב סק"ח, ובסימן קסד סק"ז] דדוקא החוכך בשערות ראשו צריך נטילה, אולם הנוגע בשערות בלא חיכוך, אין צריך נטילה.

ב. החוכך בשערות זקנו סמוך לבשר, בספר רוח חיים כתב, שצריך נטילה, ובכף החיים כתב, שאין צריך נטילה, ושלא ראה את העולם נזהרים בזה. [כה"ח שם סקע"ה].

ב. היוצא מבית הקברות.

א. כתב מהרי"ל, קודם שנכנס לבית הקברות יטול ידיו, וביציאתו יטול ידיו שוב, מפני רוחות רעות שמלוים את החוזרים, ויש נוהגים אז לרחוץ גם את הפנים. [מ"ב שם סקמ"ב].

ב. וכתב בשו"ת חיי הלוי, דגם היוצא מבית הקברות של עכו"ם צריך נטילה. [חיי משה שם על"ט].

ג. היוצא מקבר של צדיק, (כדוגמת ציון הרשב"י וקבר רחל שאינו בתוך בית הקברות), אין צריך נטילה. [אשכבתא דרבי אבהו ס"ב].

ג. נטילת ידים למלוה את המת ומנהגים שונים.

א. המלוה את המת, צריך ליטול ידיו, ונוהגים שלא יכנס לבית קודם שנטל ידיו. [מ"ב שם סקמ"ג, כה"ח שם סק"פ].

ב. נוהגים שלא ליקח הכלי מיד הרוחץ. [א"ר סרכ"ד סק"ז].

ג. נוהגים להפוך את הכלי לאחר הנטילה ולהניחו כך. [מעבד יבק שפת אמת פל"ה].

ד. נוהגים שלא לנגב הידים לאחר הנטילה כשחוזרים מלויית המת, ובחורף בעת הצנינה אפשר להקל. [כה"ח שם סקע"ח].

ה. יש נוהגים לטבול כשחוזרים מבית הקברות ולאחר לוויה. [מועד לכל חי ס"ב, פלא יועץ אות ט', ערך טהרה,

שולחן הטהור מאמר טהרת המים פ"ט].

ד. הנוגע בנכרי. ישראל מומר. בעלי חיים טמאים.

כתב בכף החיים [שם סקפ"א] הנוגע בנכרי, או בישראל מומר, שהם בחייהם כמתים, צריך ליטול ידיו, והנוגע בבעלי חיים טמאים, היכי דאפשר יטול ידיו. [מן הראוי להזכיר כאן העובדא שסיפר אחד מחסידי קרלין, דשנה אחת לאחר הדלקת נרות חנוכה, בעת הלכו לומר המזמורים בבית המדרש דחסידי קרלין, ראה את רבינו הרה"ק רש"ן (הראשון מלעלוב) זיע"א, מתכונן למצות הדלקת נרות חנוכה, וראהו מסתובב בחדרו אנה ואנה, כולו אש קודש, ויהי בעת חזרתו לאחר אמירת המזמורים, ראה את רבינו ועדיין הוא עומד באותו מצב לפני ההדלקה, לגודל תמיהתו, שאל לרבינו פשר הדבר, השיבו רבינו, שבבוקר בעת למדו בכולל, הגיע עכו"ם נכבד לשם, והיה מוכרח להושיט לו את ידו, ואינו יודע איך ידליק את הנרות הללו קודש הם, בידו זו].

ה. הנוגע במקומות המכוסים.

א. הנוגע במקומות המכוסים שבגופו, כיון דיש שם מלמולי זיעה וטינוף, צריך ליטול ידיו. [שו"ע ומ"ב שם, ועיין בבה"ל סימן קסד ד"ה שיש בהם מלמולי זעה, שכתב דנכון להיזהר שלא ליגע בצד התחתון של הכיפה דיש שם הרבה זעה מהשיער].

ב. וכתב במחצית השקל [על המ"א ס"ד סק"ג] דהכל לפי מנהג המדינה ודרך לבושיהם, דמלמולי זיעה וטינוף נמצאים דוקא במקומות מכוסים.

ג. כתב בשו"ת מנחת יצחק [ח"ג ס"ו או"י] דאלו שהולכים שרוולים קצרים, כשנגעו במקום המגולה, אין צריכים נטילה, דאצלם לא הוי בכלל מקומות המכוסים, ובשם החזון איש כתב, דאלו הלובשים שרוולים קצרים בטלה דעתם אצל כל אדם, וכשנוגעים במקום המגולה צריכים נטילה, כיון שרוב בני אדם מכסים שם והוי בכלל מקומות המכוסים.

ד. הנוגע במקומות מגולים של קטנים הלובשים בגדים קצרים,

אין צריך נטילה. [הליכות שלמה הל' תפלה ערמ"ה, והחזון איש החמיר גם בקטנים, בירור הלכה תנינא עכ"ו מהגר"ר פיין ששמע מהחזון איש].

ה. כתב בכף החיים [שם סקצ"ט] בשם הבן איש חי, דהמניח תפילין של יד ונגע בבשרו באותו מקום שמניחים את התפילין, אין צריך נטילה, דאותו מקום בזמן הנחת תפילין אינו בכלל מקומות המכוסים. [וכתב הכה"ח שם, דהוא הדין מינקת שאינה צריכה ליטול הידים כשנגעה שם בזמן ההנקה].

ו. הנוגע בצואת האף והאוזן.

הנוגע בידו בצואת האף והאוזן, צריך ליטול ידיו. [רמ"א בשם מהרי"ל סימן צב ס"ז]. וכתב המשנה ברורה [שם סק"ל] דהגר"א הקיל בזה, ושכן כתב השערי תשובה בשם מור וקציעה.

ז. הנצרך לנטילת ידים האם מותר להתפלל, לברך, או ללמוד תורה, בלא נטילה.

א. אם אין לו מים, [דהיינו שצריך לילך רחוק מביתו יותר ממיל בערך ח"י דק' כדי להשיג מים], יקנח ידיו בכותל או בעפר או בבגד יבש, ויועיל לתפלה, קריאת שמע, אמירת ברכות, ולימוד התורה, ואם נטמאו ידיו מדברים שיש בהם גם רוח רעה, יזכור ליטול ידיו כשימצא אחר כך מים, דאין רוח רעה סרה אלא במים.

ב. ואם יש לו מים, לכתחילה ראוי להחמיר וליטול בהם, הן לקריאת שמע ותפלה, והן לאמירת ברכות ולימוד התורה, אמנם מעיקר הדין אינו מעכב נטילה במים כשיש לו מים אם יבקשם אלא לקריאת שמע ותפלה, דלאמירת ברכות ולימוד התורה, די במה שמקנח ידו בכותל או בבגד יבש. [שו"ע ומ"ב שם סע' כב-כג].

ג. אולם בשערי תשובה כתב בשם הזוהר הקדוש, דאסור לברך קודם נטילת ידים, ולכן כתב המשנה ברורה דראוי להחמיר וליטול ביש לו מים.

אליו אפוא מברק בהול ורווי תחנונים וביקשה ממנו ללכת אל הציון הקדוש של רבי משה, שהיה סמוך לקברו של זכריה הנביא בשיפולי הר הזיתים, (עד שנעקר משם יחד עם מאות קברים בידי הערבים ימ"ש בשנת תשכ"ה) להשתטח על הקבר ולהפיל תחינתו לרפואתו השלימה של שאר בשרו.

לא איחר הדוד למלא את בקשתה של אחותו. מיד רץ אל הקבר, השתטח עליו מלוא קומתו והתפלל מקירות ליבו.

עודנו שכוב על הקבר, נפלה עליו תרדמה. בחלומו, והנה רבי משה מלעלוב ניצב למולו ויאמר לו: מה לך בוכה, אם ייטיב בן אחותך שאול את מעשיו וישוב בתשובה שלמה, לא ישוב עוד לסורו, יבא חיש מהר ויחזור לאיתנו. אולם אם ישוב לפקוד את מאורות הקלפים וילך בדרכים עקלקלות, לא יהיו לו עוד חיים!

"מבטיח אני בשמו" מילמל הדוד בחלומו ומיד הקיץ.

כולו נפעם עזב את הקבר. הרגיש בכל חושיו כי החלום אמת. מיד הריץ מכתב אל אחותו וגולל בו את כל דברי החלום, ואת אשר התחייב בשם בנה החולה.

ובפולין הרחוקה... בעיצומה של המחלה, בצהרי אחד הימים החלה לפתע הטבה במצבו של שאול, חלצתו חמה והחל מתאושש ומתחזק עד ששב לבריאותו.

כשקבלה האלמנה את המכתב מאחיה, החלו ידיה ורגליה לרעוד. היא כיוונה את היום והשעה ונתברר לה מעל לכל ספק, כי ביום ובשעה שחלם אחיה את החלום, על קברו של משה איש האלוקים, החל השיפור במצבו של בנה.

שאו, אין צריך לומר, חזר בתשובה שלימה וכל ימיו הלך בדרך טובים. לעולם לא שכח איך ברגע אחד החל השיפור במצבו כאשר בד בבד עם ההטבה, מיששו פתאום אצבעותיו את הקמיע על צווארו, ונתקלו בקשיחותן של שלוש מטבעות הכסף הנוצצות שחזרו לנרתיקן באורח פלא...

"כך אמר להם הקב"ה לישראל, בני אהובי... מה אני מבקש מכם, אלא שתהיו אוהבים זה את זה, ותהיו מכבדים זה את זה, ותהיו יראים זה מזה".

דברי חיזוק והתעוררות

על הסתלקותה בדמי ימיה של האשה החשובה מרת חוה פרידל ע"ה

בת יבלחט"א הרה"ח רבי אברהם פוקס שליט"א ואשת יבלחט"א הרה"ח רבי שלמה גלבשטיין שליט"א

שנאמרו ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הק'

לשמוח בתקלתי, וחלילה יענשו בהקפדתי עליהם, נמצאנו למדים לדברי רש"י הק', שצריך להתפלל שלא נבוא חלילה להקפיד על חברינו כדי שלא יענשו חברינו על ידי זה. ועל דרך זה איתא בגמרא בבא בתרא [כג], שהגמרא מספרת על אחד שמת, והגמרא הביאה רשימה של כמה אמוראים שכל אחד מהם אמר שפלוני מת בהקפדתו, ומבארים התוס' שם, דהאמוראים אמרו זה באופן של צער וחוסה, כי חששו שמא מת פלוני בהקפדתם, דאיתא שמי שחבירו נענש על ידו, אינו זוכה להיכנס במחיצתו של הקב"ה. ואיתא בזהר הק' פר' מקץ [דף רא], ונעתיק לשון התרגום: רבי אבא היה יושב בפתח שער העיר לוד, ראה אדם אחד שהיה בא וישב על תל עפר, והיה עיף מהדרך וישב וישן שם, בין כך ראה רבי אבא נחש אחד שהיה בא אצל האיש להרגו, יצאה שלהבת אש והרגו לנחש, כשנתעורר אותו האיש, ראה את הנחש ההוא לנגדו שהיה מת, קם אותו אדם, ותכף נפל אותו התל עפר לעמק שתחתיו, וניצול האיש שלא נפל לעמק יחד עם התל, בא רבי אבא אליו ואמר לו הגד לי מה מעשיך, שהרי הקב"ה הקרה לפניך אלו שני ניסים, לא לחנם הם, אמר לו אותו האדם, כל ימי לא עשה לי אדם רע בעולם שלא נתפייסתי עמו ומחלתי לו, ועוד, אם לא יכולתי להתפייס אתו, לא עליתי למטתי עד שמחלתי לו ולכל אלו שמצערים לי, ולא חששתי כל היום על אותו הרע שעשה לי, ולא די לי זאת, אלא שמאותו היום והלאה השתדלתי לעשות עמם טוב. כן ידוע ממרן הבית יוסף בעל השולחן ערוך, שאמר שזכה שחיבורו נתקבל בישראל, משום שהיה נזהר תמיד שלא להקפיד על הזולת, ושמו שלא יהיה לו אפילו טינה בלב. אחרי מה שראינו בדברי חז"ל, בחומר הענין של "הקפדות", ובגודל השכר שזוכים הנזוהרים בזה להניצל לחיים, ודאי מן הראוי והנכון שכל אחד ואחד יתן את מוחו וליבו לכך, ויעורר רצון חזק לזכות לזה, ולהתפלל כסדר שנזכה לשמור מכל הקפדה ואפילו טינה בלב, ועל ידי הסליחה במחילה גמורה לכל מי שציערונו, נזכה שהשי"ת ישלם לנו מדה כנגד מדה וימחול לנו על כל חטאתינו מחילה גמורה.

ו. **אומרים בשם החתם סופר זי"ע**, שכל היסורים שכלל ישראל מתייסר בתוקף הגלות, הם אלו האבנים של בנין בית המקדש השלישי. הנפטרת החשובה ע"ה שהתייסרה ביסורים קשים ומרים, וכן כל בני המשפחה, וכל המשתתפים בצער הגדול, ודאי הוסיפו הרבה אבנים להשלמת בנין בית המקדש שיבנה במהרה בימינו. ויהי רצון שיבולע המוות לנצח, ולא ישמע עוד שוד ושבר בגבולינו, ומי שאמר לעולמו די יאמר לצרותינו די.

ממעשיה הטובים ולהתחזק בהם. וגם אצל הנפטרת הצדקנית ע"ה, חשוב לציין את מעלותיה הגדולות בכדי שנוכל להתחזק על ידי כך. בראשונה מציינים כל קרובותיה, כי הנפטרת החשובה ע"ה ראתה בכל דבר את הטוב שבו, ואפילו בעת ששכבה על ערש דוי ביסורים גדולים ומרים ראתה רק את הטוב, ושיינה הרבה פעמים שכל מה דעביד רחמנא לטב עביד, וזכתה הנפטרת ע"ה שנפטרה בזאת חנוכה, יום האחרון שבו נאספים כל הכוחות והאורות של ימי החנוכה, ומעלה זו של "ראיית הטוב בכל מצב" הוא אחד מהענינים שלומדים מחנוכה, דנר חנוכה מדליקים בחוץ, ובצד שמאל, למטה מעשרה טפחים, ללמדינו בא, שצריך לראות להדליק את [הנר] האור, אפילו אם נמצאים חלילה במצב של שמאל, בחוץ, למטה מעשרה טפחים, [במצבים קשים], אין לשכוח מהטוב, ולהאמין באמונה שלימה בד' הטוב, ושכל מה דעביד הכל טוב.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א עורר להתחזק בענין "ההקפדות", שלא להקפיד אחד על חבירו חלילה, ויראה כל אחד להסיר הקפידות,

ד. **בפרשת ויגש** על הפסוק [מד, ט] "ונפשו קשורה בנפשו", כתב בעל הטורים, דב' פעמים איתא במסורה תיבת "קשורה", א' אצל יעקב ובנימין, ב' במשלי [כב, טו] "איולת קשורה בלב נער", דהיינו שמעשה טיפשות קשורה בליבו של נער צעיר, ולזה ביקש יהודה ליוסף שישלח את בנימין לאביו, כדי שעל ידי התקשרותו באביו - "ונפשו קשורה בנפשו", יסור ממנו האיולת [הטיפשות] שרודפת אחריו, ודברי בעל הטורים הם יסוד גדול והדרכה נכונה להורים החפצים להצליח בס"ד בחינוך ילדיהם לתורה ויראת שמים ולהסיר מהם לב טיפש, והוא, על ידי התקשרות ההורים עם ילדיהם, בחמימות הלב ובקשר טוב, ואת צוואת בעל הטורים, ראו אצל הנפטרת החשובה באופן מיוחד, היא דאגה והשקיעה הרבה מח ולב לחזק את הקשר עם הילדים, להקשיב להם, ללוותם, לתמכם, ולחזקם, וב"ה רואים שזכתה לזרע ברח"ד בנים ובנות ההולכים בדרך ישראל סבא כראוי וכיאות.

ה. **כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א** עורר להתחזק בענין "ההקפדות", שלא להקפיד אחד על חבירו חלילה, ויראה כל אחד להסיר הקפידות, וכך כותב רש"י הק' בגמרא ברכות [כח] על התפלה, "שלא אכשל בדבר הלכה וישמחו בי חבירי", שעל ידי זה שלא אכשל בדבר הלכה, יצמחו בי טובות, א' עצם הדבר שלא אכשל בדבר הלכה, ב' שלא יבואו חבירי

א. **אמרו חז"ל** [ברכות נט] "לא נבראו רעמים אלא לפשט עקמומיות שבלב", הסתלקותה בדמי ימיה של הנפטרת החשובה ע"ה, בהותירה אחריה בבית עשרה יתומים קטנים, שהגדולה נמצאת ממש בערב שמחת נישואיה, והקטנה פחות מבת שנה, היה כרעם גדול, וצריך לגרום לנו לפשט העקמומיות שבלב. לב יודע מרת נפשו, וראוי לכל אחד ואחד שיעשה בדק בית לתקן מה שצריך לתקן הן בסוד מרע והן בעשה טוב, כמו שנאמר [איכה ג מ] "נחפשה דרכינו ונחקורה ונשובה עד ד'".

ב. **קהל עדתינו יחד עם כלל ישראל אנשים נשים וטף**, הרבו להתפלל ולהוסיף חיזוקים בהרבה ענינים, לרפואתה של הנפטרת החשובה ע"ה, והגם שנראה כאילו ח"ו לא עשו כל הפעולות רושם, האמת שלא כן הוא, כי ברור שכל תפלה, וכל חיזוק וזהירות מלשון הרע, הוספה בהתמדה בתורה, הוספה בזהירות שלא לדבר בעת התפלה וקריאת התורה, אמירת אשר יצר וברכת המזון מתוך הכתב, ואצל הנשים כל חיזוק שהתחזקו בגדרי הצניעות, הפרשת חלה, להקדים קבלת שבת, וכל כיוצא בזה, בודאי שכל אלו העשיות טובות גרמו נחת רוח גדול לאבינו שבשמים, וזה כשלעצמו חשוב מאוד. ועוד, דבודאי שכל העשיות הטובים נזקף לזכותה הגדול של הנפטרת החשובה ע"ה, וכמו שסיפר לאחרונה הגאון רבי יחיאל צוקר שליט"א מרבני עיר אשדוד, שאחר שנתאלמן ל"ע מאשתו החשובה ע"ה שגם היא נפטרה ל"ע בדמי ימיה אחר מחלה קשה וממושכת, וסיפר ר' יחיאל, כי בעת שישב שבעה, הגיע אליו אלמן צעיר מעיר אשדוד לנחמו, וסיפר לו האלמן הצעיר, שלאחר פטירת אשתו, נתגלתה לו בחלום, וראה אותה בהיכל גדול ומפואר, ואמרה לו שמה שזכתה להגיע להיכל גדול וחשוב זה, הוא בזכות התפלות, הקבלות טובות, והעשיות טובות שנעשו לרפואתה, ובעת החלום ביקשה הנפטרת לבעלה שילך לפייס אשה אחת שיש לה הקפדה עליה, ואין לה מנוחה מזה, והלך לפייסה, ואותה האשה אישרה את זה, ואמרה שעד עכשיו היה לה הקפדה על הנפטרת, ומתוך התפעלות מבקשת הנפטרת בחלום מסכימה להתפייס ולמחול לה מחילה גמורה, ועל ידי זה ראה [הבעל] שחלום אמת הוא, סיפור אמת זה הוא חיזוק גדול, שרואים שכל העובדות הטובות שנעשו לרפואתה הכל מתקבל לרצון לפני ה"ת ונזקף לזכותה של הנפטרת החשובה ע"ה.

ג. **בעת הלוייה** של בתו הצעירה של הרה"ק מהר"א מבעלז זי"ע"א שנפטרה בדמי ימיה, והיה אז יום ראש חודש, אמר הרה"ק מהר"א זי"ע"א, דהגם שנפסק בשו"ע שאסור להספיד בראש חודש, מכל מקום צריך לומר כמה דברים בשבח הנפטרת כדי שיוכלו ללמוד

הרה"ח המפואר ר' נתן שמעון קאפ שליט"א

בטעות שהוא חושב שהוא דבר או עשה לו, ובקמת הסבה האמתית לכך הוא 'למען עשה ביום הזה להחיות עם רב'. (מגדל דוד, פשם אהל יצחק, אות ד')

נפילה לצורה עליה

ויחי יעקב (מז כח) איתא בגמרא (פסחים נו, א) בקש יעקב לגלות את לבניו את קץ הימיו ונסתלקה ממנו שכינה. לכאורה יש להבין מהוא לשון "ויחי יעקב" בדין פשנסתלקה ממנו שכינה, והפירוש הוא דהנה כתיב (משלי כד, טז) שבע יפול צדיק וקם, מאן דנחית מדרגה קרי בה וימות (זוהר חלק א) ועל ידי תסתיר פניו ובהלון, תוסף רוחם (תהלים קד בט) פרוש תוסף כח הקדשה, ולכן כאן אצל יעקב פשפא לגלות את הקץ ונסתם ממנו, ונפל ממדרגתו, מזה עצמו נמשך ויחי יעקב, כי תכלית כל הנפילה בדי שיהיה וקם. (ברכת משה)

יומא דהילולא דרביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א

ריח העורות שהפריע לרבינו

באחת מנסיעותיו כשהתארח רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א אצל הרה"ק רבי הערשיל גידזילער זצ"ל, וכששעה בביתו עלה ריח רע באפו מעורות שהניחו בניו של הרה"ק הנ"ל ליבש על התנור של אביהם. שאל אותו רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א מדוע מריחים אצלכם ריח רע של עורות? ענה לו רבי הערשיל זצ"ל, ומה אעשה שפרנסת בני הוא ממכירת עורות. שאל אותו רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א כתוב שהקב"ה נתן לבני ישראל את התורה על הר סיני שהשפיל עצמו כדי ללמד מן עניויות. ויש להקשות, מדוע אם כן לא נתן את התורה בארץ מישור או בבקעה? אלא משמע מן שהר צריך להיות. הר נמוך, אכל הר! (שמועות חן)

הפרוש המחודש על "עזרת אבותינו"

זקני רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א היה אומר על מה שאנו אומרים בתפלת שחרית "עזרת אבותינו אתה הוא מעולם, דהאבות הקדושים פרסמו אדנותו של הבורא יתברך בעולם, וזה הפרוש "אתה הוא" - הינו הקב"ה מה שאתה מפרסם מעולם, הוא רק "עזרת אבותינו" - שהם הודיעו אדנותך בעולם.

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

נסינות דור האחרון

ויקרא יעקב אל בניו וגו'. וברשי בקש לגלות את הקץ ונסתלקה ממנו שכינה. יש לפרש דהנה מקבל לנו מרבתינו הקדושים זיע"א שאי אפשר לומר או לספר איזהו דבר תורה רק אם עומדים באותו בחינה. וכאן כשדבר יעקב על הקץ ועל עקבתא דמשיחא, הכנים עצמו לזה הזמן וראה כמה קשים הנסינות, ונתמלא צער ויגון על עת הקשי של עם ישראל באותו זמן, וכיון שבא לידי עצבות נסתלקה ממנו שכינה שאינה שורה אלא מתוך שמהה. (כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א, מקתבי הרה"ח יואל עקיבא אייגר שליט"א)

אכן הפנה - במצרים

ויחי יעקב בארץ מצרים, (בראשית מז, כח). להבין הענין שהיה ליעקב אבינו ע"ה חיות בארץ מצרים הגם שהיתה ערות הארץ ומקור הטמאה בנודע, יש לומר דהנה בתרגום יונתן בן עזיאל סוף פרשת ויגש הביא עה"כ (בראשית מז, כז) 'וישב ישראל בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד', דפרושו שבנו להם בתי מדרשות בארץ מצרים. ועפי"ז שפיר יש לומר בסמיכות התובים שבזכות שבנו בתי מדרשות בארץ מצרים, מזה היה ליעקב ובניו חיות אפילו בארץ מצרים. או יאמר, עפי" פירש"י הק' (שם) ויאחזו בה, לשון אחיזה. פי' על ידי שאחזו עצמם בצותא קדא והיו אנדוין באגדה אחת, היה יכול להיות להם חיות בארץ מצרים. (דברות קודש מכ"ק מרן אדמו"ר זיע"א, תשנ"ז)

עצת הפלא העוצרת מחלוקת

ואתם השבתם עלי רעה אלקים השבה לטובה וגו' למען עשה ביום הזה להחיות עם רב (בראשית כ"ב) סיפר הרב הקדוש ר' יצחק מןוארקה זיע"א, שנסע פעם אחת עם רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א ובא לעיר אחת, ואשה עגונה מבטלה דמתה עליו שהוא בעלה, והקתה אותו, ורביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א שאל אותה על סימן פנימי, ועל ידי זה נודע שאין הוא בעלה, וכי הוא איש קדוש ומפרסם, בקתה מאוד על מעשיה, השיב לה רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, את חשבת שהכית את בעלך, אבל טעית. ופרש בזה את הפסוק 'ואתם השבתם עלי רעה וכו' אתם מכרתם אותי למצרים מפני מחשבתכם עלי, אבל באמת הסיבה האמתית שמכרתם אותי 'למען עשה ביום הזה להחיות עם רב' וסיים רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א, שעל פי רב, המחלוקת הם

העסק מפסיד? יש עצה!

אנשים מחפשים עצות וסגולות לישועות, מספר שהיה איש אחד שבא אל רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א והתאוונן בפניו על מצבו הגשמי אשר עולה ויורד, פעם הוא מרויח בשפע, ומיד לאחריו הוא מפסיד הכל. והשיב לו זקני רביה"ק רבי משה מלעלוב זיע"א, שיקבל עליו להיות נזהר ללמד גמרא מדי יום ביומו ואז כל אשר יעשה יצליח בכל מעשי ידיו בלי מכשול ונזק. והוסיף ואמר לו סמך לזה דאיתא (מענית כה, ב) גמירי משמיא יהבי משקל לא שקלי, גמירי היינו הלומד גמרא, משמיא מיהבי יהבי' נותנים לו מהשמים ומשפיעים עליו שפע רב, ומשקל לא שקלי' דאין חוזרים ונוטלים ההשפעה ממנו.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, י"ג טבת תש"ע)

אבד חסיד מן הארץ

בצער רב וביגון קודר מבכים אנו מרה את הסתלקותו של שמי רום של האי גברא רבא ויקיאר החסיד המרומם איש ירא אלוקים, ועובד השם מנעוריו בכל לב ונפש, שפך לבו כמים בשלהבת אש קודש בתפילתו הזכה, התמסר בכל לבו להפיץ דברות קדשם של גדולי ומאורי החסידות, כרוך היה בכל לב אחר חסידי קמאי ושתה בצמא את דבריהם ותהלוכותיהם, דבק בכל עוז בהתבטלות גמורה בצדיקי אמת בכ"ק מרנן האדמו"רים הקוה"ט מקארלין ולעלוב זי"ע ויבלחט"א, נהג בגינוני חסידות עילאיים בקרבת אלוקים כשנפש חולת אהבתו יתברך בעמדו לפני השם בלילות בהכנה רבתי לשבת קודש יום חמדתו, מחשובי הלומדים בכלו למקובלים 'אנשי מעמד' פעל בכל לב ונפש לגמול טוב וחסד עם הבריות בהקימו מפעלי קודש לצדקה וחסד, פאר המידות ורב תבונות, התהלך בצידי דרכים בהצנע לכת עם אלוקיו

הרב החסיד המפואר

רבי עמרם יוסף שווארץ זצ"ל

בן הרב החסיד המפואר והנכבד רבי אלטער אברהם זצ"ל

כסא דנחמתא לבני משפחתו החשובים אלמנתו החשובה מנב"ת תחי'

ולבניו יידינו היקרים כא"א בשמו הטוב יבורך מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' ישראל מנחם שליט"א

הרה"ח ר' חיים יצחק שליט"א

הרה"ח ר' נח זיידה שליט"א

הרה"ח ר' אהרן טוביה שליט"א ולאחיו

הרה"ח המפואר רבי אלימלך שליט"א

מפארי וחשובי אנ"ש

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון

ורושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

ונזכה בקרוב שיקיצו וירננו שוכני עפר, אמן.

ויהי דוד ללל דרכיו משכיל וה' עמו

על זאת שבחו אהובים ורוממו ידידים ומזירות שירות ותשבחות מקרב לב הומה, ברגשי הוקרה והערכה כבוס מלא ברכת ה', מתוך רגשי גיל הלל והודאה, בסיומנו טוב ובמזל טוב, לכבוד ידידנו הנעלה והנכבד, האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, העושה גדולות ונצורות לכל דבר שבקדושה בעין יפה ורוח נדיבה, משכיל אל דל, קובע עיתותיו לתורה, ליבו פתוח כאולם לזולת, שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנו, מחשובי אנ"ש מסור לכל קדשי בית לעלוב ובפרט למען גליוננו

הרה"ח ר' דוד אייזנבאך שליט"א

נ"ג לרבוה"ק זי"ע

ולאביו ידידנו הנכבד מגוע אראלים ותרשישים

הרה"ח המפואר ר' מרדכי שליט"א

לרגל שמחת אירוסין בתו הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיז לגדולות כליל המעלות

הבה"ח יצחק נ"י

בן ידידנו הנכבד איש החסד והמעש

הרה"ח ר' זעליג לייב קליין שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה פאר המעלות והמידות, איש חי ורב פעלים, ברוך הכשרון ואיש המעש, טוב ליבו מי ימלל, יראת ה' היא אוצרו, המחנך הדגול, העומד לימינו מידי שבוע בשבוע במסירות נפלאה מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' נחמן בלעדי שליט"א

נ"ג לרבוה"ק זי"ע

לרגל שמחת אירוסין בתו הכלה החשובה תחי' עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיז לגאון ולתפארת

הבה"ח מרדכי נ"י

נ"ג להרה"צ רבי פנחס אליעזר פקשר זצלה"ה בן ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' אברהם כהן שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבניו עדיז ויזכו לראות מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

ברכת מול טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה בר אוריין ובר אבהון אוצר כלי חסד, לן בעומקה של תורה, יראת ה' היא אוצרו, שוקק על התורה והעבודה מידי יום ביומו בבית מדרשינו בני ברק, דולה ומשקה לצעירי הצאן מסור בל"ג להצלחת בחורי החברות, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' יעקב גלבשטיין שליט"א

ר"מ בישיבת נדבורנה ובישיבת טל תורה י"ד גמ"ח חסד יבנה

ולאביו ידידנו הנכבד, מחשובי ופארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' אברהם ישעיה שליט"א

ולחמיו ידידנו הנכבד מפארי ומחשובי אנ"ש

הנה"ח רבי משה קורנבליט שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו נכדם החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיז לגאון ולתפארת

הבה"ח אליהו דוד נ"י

מחשובי חברות הבחורים עב"ג הכלה החשובה תחי'

בת ידידנו הנכבד האי גברא רבא, מו"מ במכמני התורה והחסידות, מורה בדבר ה' זו הלכה, על ישראל הדרת

הרב המאוב ר' ישראל מנחם וויטריאול שליט"א

רב ודמו"צ ק"ק מאקאווא קרית אתא יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבניו עדיז ויזכו לראות מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת דקדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

ברכת מול טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, בר אוריין ובר אבהון, אוצר כלי חסד, שוקק על התורה והעבודה, בקי במכמני התורה והחסידות, פאר המעלות והמידות, יראת ה' היא אוצרו, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' שלמה כהן שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הנה"ח ר' חיים אליהו שליט"א

ולחמיו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפואר ר' אבא צבי זובדנטי שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן נכדם

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום זכר יתקיים א"ה בליל שב"ק בבית מדרשינו בבני ברק

ברכת מול טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא ויקיאר, מוכתר בכל מידה נכונה כביר המעש וזך הרעיון, טוב ליבו ונפש מי ימלל, קובע עיתותיו לתורה, יראת ה' היא אוצרו, מחשובי ומפארי אנ"ש ממקמי ומוסר את עצמו למען הכנסת אורחים ליענסק - לעלוב, מוסר את עצמו לכל מפעלות הצר קדשינו

הרה"ח המפואר ר' מנשה ליפשיץ שליט"א

נ"ג לרבוה"ק זי"ע

משב"ק כ"ק מרן הברכת משה זי"ע ולחתנו ידידנו הנכבד והנעלה

הרה"ח ר' חיים צבי טיגרמן שליט"א

לרגל שמחת נישואי נכדו בנו

החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדיז לגדולות כליל המעלות

הבה"ח שלמה זלמן נ"י

עב"ג הכלה החשובה תחי'

בת ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, כליל המעלות והמידות, שמו הטוב הולך לפניו, מתמסר לילדי תשב"ר במסירות נפלאה

הרה"ח ר' בנימין שמעון פוגל שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת דקדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מול טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, פאר המעלות והמידות, לן בעומקה של תורה, מחשובי אנ"ש

הרה"ח ר' משה דוד אשנברג שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד האי גברא ויקיאר, יקר שבערכין, משכיל אל דל, ליבו פתוח כאולם לזולת, שמו הטוב הולך לפניו, קובע עיתותיו לתורה, הוא הגבר אשר נתמנה ע"י כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע לעמוד איתן שלא לדבר בעת התפילה, מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח ר' יעקב חיים שליט"א

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע ולוקינו ידידנו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' מרדכי שלום שליט"א

ולחמיו ידידנו הנכבד

הרה"ח המפואר ר' שמואל ברנדזווין שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן נכדם הגין

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת השלום זכר יתקיים א"ה בליל שב"ק בבית מדרשינו בבני ברק

קבלתי על עצמי
שלא לדבר
בעת התפילה
וראיתי ישועות מעל דרך המבע

ביהמ"ד בית דוד

לעלוב

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

גיליון אהל מועד

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

על זאת שבחו אהובים ורומום ידידים זמירות שירות ותשבחות מקרב לב הומה, ברגשי הוקרה והערכה כבוס מלא ברכת ה', מתוך רגשי גיל הללו והודאה, ביטמן טוב ובטול לכבוד יחידנו הנעלה והנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכין, איש האשכולות, טוב ומטיב עם הבריות, נעים הליכות, ומאיר פנים לכל אדם, מוכתר בנימוסין ולו נאה כילוסין, זך הרעיון ובורך הכשרון, כלי מחזיק ברכה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל, ליבו פתוח כאולם לזולת, שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנן אהב תורה ולומדיה, לו נאה כל תהילה, לחשב מחשבות ברושנות עץ ענבודת בית ה', ובנדבת ליבו מפאר את בית מדרשינו בית ה' ברוב פאר והדר במסירות ופלאה וכל חפצה

מסור בלוי' למען גיליונו

הרה"ח המפורא ר' מרדכי גרינוואלד שליט"א

לרגל שמחת נישואי בנו

החתן המופלג בתורה ויראת שמים עדין לגאון ולתפארת פאר המעלות והמידות שוקק על התורה והעבודה יוסם ולילה

הבה"ח יוחנן מנשה חיים הי"ו
עב"ג הכלה החשובה תח'י

בת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא יקר שבערכין שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנן, אהב תורה ולומדיה, יעו בר לכל דבר שבקדושה

הרה"ח המפורא ר' שלמה אלמן זידיבין שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח דורות ישרים ומבורכים, רוב נחת קדושה מתוך בריות גופא ונהורא

מעליא אכ"ר
המברכים

יצחק דוד רוטמן
אברהם ישעיהו גלבשטיין
אהרן לוסטיג

הגיליון נודב לזכות החתן והכלה

שמחת החתונה יתקיים אי"ה ביום חמישי
באולם קאראוון בלונדון

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, יקר שבערכין, שמו מפורא, שמו הטוב הולך לפניו, פאר המעלות והמידות, יאת ה' היא אוצרו, מחשובי אנ"ש ומחשובי לומדי כוללנו 'חדוותא דרבי שמעון' בבית מדרשינו הגדול

משה לדרמן שליט"א

לרגל שמחת נישואי הבת
הכלה החשובה תח'י

עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגדולות כליל המעלות

הבה"ח יעקב משה גרינופולד נ"ו
בן ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' שלמה אלימלך שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לראות רוב נחת קדושה ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא מאליפות מרובבות קדם
הרה"צ רבי שמעון נתן נטע רזנפולד שליט"א
בן כ"ק מהרשצ"א רזנפולד זצלה"ה
חדב"נ כ"ק מרן הברכת משה זיע"א

ולמותו הרה"צ רבי דוב צבי הירש מיזלויש שליט"א
בן הגה"צ מווייצען שליט"א לזנזן
חתן כ"ק אדמו"ר קרעטשניף ירושלים שליט"א
לרגל שמחת הולדת נכדם נינם
בת לבנו חתנו נכדם האברך החשוב
הרב אברהם יצחק אייזיק הי"ו
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

טנא מלא ברכות נשגור בזה קדם ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא רבא, המופלא והמופלג בכל מכמני התורה, חרף ובקי טובא, צנא מלא ספרא, ידיו רב לו לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, יורה דעה יבין שמועה, מורה דאין לעם סגולה ומסור בלב ונפש לקהילתנו הק', פה מפיץ מרגליות, מרבה לילות כימים בהרכבת תורה, אהרן אהב שלום ורוחף שלום, ומרדכי הצדיק יושב בשער המלך, בשערים המצוינים בהלכה, לא ימיש מתוך "אוהל מועד" ובכשרונותיו הברוכים עומד בכל עת לפאר ולרום דבר גיליונו מדי שבוע בשבוע בדבר ה' זו הלכה, על ישראל הדרתה, ה"ה

הרב הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א
רב ומ"צ בקהילתנו, בעמח"ס "לקוט הליכות", ומנ"ש בהלכה ככוללנו 'חדוותא דרבי שמעון' ולאבי ידידנו הנכבד והגדול מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' משה
ולחמיו ידידנו הנכבד והגדול מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' אברהם ישעיהו גלבשטיין שליט"א
ולמותו ידידנו הנכבד איש החסד והמעש טובי וגדולי המחנכים, בר אוריין ובר אבהון, יתום ואלמנה יעודד, יזום ולילה לא שיתוב בעמידתו האיתנה לימין היתומים לתומכם לחזקם במאור פנים לכל פיול רוחם

הרה"ח ר' שלמה וינישטוק שליט"א
מראשי ארגון הנועד 'בנותני'
בן ידידנו הנכבד והנעלה

הגה"ח ר' מרדכי יוסף שליט"א
נ"ו לרבו"ק זיע"א
לרגל שמחת הולדת נכדנתם נינתם
בת אצל בנו חתנו נכדם האברך החשוב

הרה"ח ר' זאב
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

הננו להודיע לקהל אנ"ש הע"י כי
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
יערוך את השולחן
טהור לרגל יומא
דהילולא קדישא של
הרה"ק רבי משה
מלעלוב זיע"א
ביום ראשון פר' שמות אור ל"ג טבת
בשעה 9:00 בערב בשאטר הגדול
סעודת ההילולא כיד המלך לקהל אנ"ש
באולמי ארומומך משעה 8:15
זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמנן

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

ברגשי כבוד ויקר נשגור בזה מלא הטנא מאליפות מרובבות קדם
הרה"צ רבי שלמה רזנפולד שליט"א
בן כ"ק מהרשצ"א רזנפולד זצלה"ה
חדב"נ כ"ק מרן הברכת משה זיע"א
חתן הגה"צ רבי אליהו זלמנב"ץ זצלה"ה גאליץ-עני
לרגל שמחת אירוסיו בתו הכלה החשובה תח'י
עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות
הבה"ח חנה"ה יום טוב ליפא הי"ו
בן הרה"צ ר' ישראל קרוגניץ שליט"א
בן כ"ק אדמו"ר מקוסוב וויניץ שליט"א
חתן כ"ק אדמו"ר מסאסוב שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת קדושה מהם ומכל יוצ"ח

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, איש האשכולות, מוכתר בכל מידה נכונה, יאת ה' היא אוצרו, ידיו רב לו בתורה וחסידות מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' אלתר דוד שטרן שליט"א
ר"מ ומשפיע בישיבת מגדל אור
לרגל שמחת הולדת בניו התאומים
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

לידידנו הנכבד, האי גברא יקירא, מוכתר בכל מידה נכונה, שמו הטוב הולך לפניו, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, משכיל אל דל, יאת ה' היא אוצרו, קובע עיתותיו לתורה, משליך עצמו למען הזולת, העומד לימין גליונו בכל עת

הרה"ח ר' יהודה דוד זקס שליט"א
לרגל שמחת הולדת הבת
יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנה ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת הקידושה רבה בשב"ק
בבית המדרש ספינקא גני גז

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא יקירא, יקר שבערכין, מוכתר בכל מידה נכונה בר אוריין ובר אבהון אוצר כלי חמדה, לן בעומקה של תורה, יאת ה' היא אוצרו, מחשובי אנ"ש
הרה"ג ר' יהודה נחום דייטש שליט"א
ר"מ בישיבת שבט הלוי ור"מ בישיבת חוג חת"ס
ולאבי ידידנו הנכבד

הגה"ח רבי יוסף מאיר שליט"א
ולחמיו ידידנו הנכבד
הרב הגאון רבי חיים רזנפולד שליט"א
ר"מ בישיבת טשערנוביל
לרגל שמחת נישואי בתו נכדנתם הכלה החשובה תח'י
עב"ג החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגאון ולתפארת

הבה"ח נתן נטע הי"ו
בן ידידנו הנכבד
הרה"ג ר' יהושע שושיצקי שליט"א
יה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לרוב נחת קדושה מהם ומכל יוצ"ח

קרכת מו"ל טוב חמה ולקבית

טנא מלא ברכות נשגור בזה בשם כל קהל אנ"ש חסידי לעלוב הע"י קדם האי גברא יקירא, איש החסד והמעש, מטובי וגדולי המחנכים, טוב ומטיב עם הבריות, בר אוריין ובר אבהון, אוצר כלי חמדה, יראתו קודמת לחכמתו, יתום ואלמנה יעודד, יזום ולילה לא שיתוב בעמידתו האיתנה לימין היתומים לתומכם ולחזקם במאור פנים לכל תפול רוחם באין עמהם תומכם ומשענתם, עושה נחת רוח ליוצרו ומשמח את בניו אהובי של השי"ת, ומסור עצמו במסירות עילאית ממנו ומאודו כדי לחזק את לבם נפשו ורוחם, בענוות חן מצא חן בעיני אלוקים ואדם, לבו פתוח כאולם לזולת ומאיר פנים לכל אדם,

הרה"ג ר' מאיר אקער שליט"א
מראשי ארגון הנועד "בנינו"

לרגל שמחת הכנס בנו ניניו וזכרים
כומר אהרן יעקב הי"ו

לעול תורה ומצוות

יה"ר שיזכה לרוות רוב נחת קדושה ממנו ומכל יוצ"ח, ומשפע מצוות תפילין ימשך עליו להיות לו חיים ארוכים ושפע קודש, ויה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת קדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

אהרן לוסטיג

משב"ק כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
בשם יתומי חסידי לעלוב

יוסף ה' עליכם ועל בניכם

ברגשי גיל ושמחה נשגור בזה רוב ברכות לידידנו היקר האי גברא יקירא, יקר שבערכין, קובע עיתותיו לתורה וחסידות, שמו מפורא, מסור בכל ליבו ונפשו לכל קדשי בית לעלוב, ובפרט לבית מדרשו 'תפילה למשה' אלעד, צנא מלא ספרא, הבריה התיכון של גיליונו ומייסדו, ומנהיגו בעצה ובתבונה במאור פנים ונפש חפציה, זך הרעיון וכביר המעש, מים עמוקים ידלם איש תבונה

הרה"ח ר' יוסף יהושע קאפ שליט"א
ולאבי ידידנו הנכבד והנעלה

הרה"ח המפורא ר' יעקב אשר שליט"א
מפארי אנ"ש
ולחמיו ידידנו הנכבד והנעלה

הרה"ח המפורא ר' חיים טוביה רוזמן שליט"א
לרגל שמחת נישואי בנו-נכדם

החתן המופלג בתו"ש ובמידות טובות עדין לגאון ולתפארת

הבה"ח יהודה הי"ו
מחשובי חברות הבהורים
עב"ג הכלה החשובה תח'י

בת ידידנו הנכבד המחנך הגדול

בצלאל גליק שליט"א

יה"ר שהזיווג יעלה יפה לבנין עדי עד ויזכו לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת קדושה מתוך בריות גופא ונהורא מעליא אכ"ר

שמחת האופרוף בשב"ק
בבית המדרש 'תפילה למשה' אלעד
שמחת החתונה אי"ה ביום רביעי באולם
גינת המלך רח' עקבא 41 מודיעין עילית
לידדי ומכירי אשמן לאותות משתתפים
בשמחת; ובשמחתכם ישמח ליבנו גם אנו
נא לראות הזמנה זו כאישית